

## Beantwoording technische vragen over Begroting 2022 (PS 55/21)

### *Technische vragen van de fractie ChristenUnie/SGP*

#### Vraag 1

Op pagina 3 wordt terecht melding gemaakt van de woningopgave en de zorgen ten aanzien van de arbeidsmarkt ("achilleshiel van onze economie"). De woningnood wordt aangepakt via de verstedelijkingsakkoord van het Rijk.

Wat is daarbij de rol van de provincie en met name PS?

#### Antwoord 1

De provincie is betrokken bij de ontwikkeling van het verstedelijkingsakkoord. Hierin worden onze opgaven, waaronder de woningbouwopgave, verbonden met opgaven van gemeenten en Rijk met als doel de uitvoeringskracht te vergroten. PS stelt de beleidskaders vast met onze opgaven.

Wat het terugdringen van woningtekorten betreft wordt de Flexpool Versnelling Woningbouw ingezet, die erop is gericht gemeenten te ondersteunen om bestaande plannen (versneld) uitvoeringsgereed te krijgen. De Subsidieregeling Flexwoningen Noord-Brabant wordt uitgevoerd en vanuit ons Actieprogramma Nieuwe Woonvormen en Zelfbouw wordt een aantal financieringsinstrumenten ontwikkeld om (collectieve) nieuwe woonvormen te ondersteunen, waaronder collectieve woonvormen voor ouderen (al dan niet gecombineerd met zorg).

#### Vraag 2

Op pagina 5 wordt gesproken over "onze verstedelijkingsambities".

Welke ambities zijn er voor de middelgrote en kleinere gemeenten?

Wordt voor deze gemeenten ook onderzoek gedaan naar hoe de ambities voor deze gemeenten financieel kunnen worden gerealiseerd?

#### Antwoord 2

Bij de middelgrote gemeenten (M7) zitten we net als bij de grote gemeenten (B5) als partner aan tafel om de binnenstedelijke transformatie op een integrale wijze op te pakken aan te ondersteunen en te onderzoeken eventueel mee investeren om transformaties mogelijk te maken. Dit doen we door de inzet van het provinciale ontwikkelbedrijf. Voor de overige gemeenten participeren we door procesinbreng, delen van kennis en kunde, inzet van de RO-instrumentarium en regulier werk vanuit de diverse beleidsterreinen. Dit gebeurt vaak op verzoek van de gemeenten zelf. Afhankelijk van de businesscase kan inzet van het ontwikkelbedrijf of de immunisatieportefeuille mogelijk zijn. Daarnaast kunnen gemeenten voor hun woningbouwopgave gebruik maken van de regelingen zoals in de beantwoording op vraag 1 genoemd.

#### Vraag 3

Bij arbeidsmarkt is er veel aandacht voor het werven van nationaal en internationaal talent (pg.12).

Welke concrete acties gaat u ondernemen om talenten te werven om de problemen met betrekking tot werkgelegenheid bij onder andere de (jeugd)zorg op te lossen?

#### Antwoord 3

In 2022 geven we een impuls aan het aantrekken van talent. We trekken daarbij samen op met de partners van het Pact Brabant. Het bedrijfsleven (VNO-NCW) heeft het voortouw in deze pijler. In deze impuls is het domein zorg ook betrokken, omdat de zorgsector een van de tekort-sectoren is waar wij ons met het actieplan arbeidsmarkt op richten. In het programmeringsdocument zijn de acties onlangs beschreven. Daar horen ook Europese arbeidsmarkt projecten bij specifiek gericht op de zorg, zoals de projecten Zoro, Zorg aan zet en care2adapt. Daarnaast levert de provincie een bijdrage aan Transvorm -de werkgeversorganisatie voor de zorg

in Brabant- die voor alle branches binnen de sector initiatieven ontplooit om de zorgvacatures vervuld te krijgen. Een van die initiatieven is de website [www.brabantzorg.net](http://www.brabantzorg.net) waarop de personeelsvraag en aanbod inzichtelijk wordt gemaakt.

#### Vraag 4

Economische groei in Brabant zal een verdere toename van het goederenvervoer en personenvervoer met zich meebrengen. Dit vervoer kan niet meer alleen over wegen worden afgewikkeld, uitbreiding van de capaciteit van het duurzame vervoer via spoor (en water) is daarvoor nodig.

Economische groei heeft echter tot gevolg dat de druk op het spoor toeneemt voor zowel het vervoer van goederen als personen en voorkomen moet worden dat beide vervoersstromen elkaar in de weg gaan zitten. Brabant zet voor de langere termijn in op een goederenruit Zuid-Nederland. Voor de kortere termijn is de inzet gericht op een Robuuste Brabantroute, een goede zaak. Deze Brabantse corridor speelt zowel voor het goederenvervoer als voor het personenvervoer een belangrijke rol.

Royal Haskoning DHV heeft voor de provincie Noord-Brabant knelpunten in kaart gebracht: verbeteren perronsituaties, oversteekbaarheid, leefbaarheid (geluid en trillingen) en veiligheid zijn de voornaamste. (bijlage 1)

Welke knelpunten zijn in welke projecten opgenomen en komen voor in de Begroting 2022? In welk programma?

Welke investeringen zijn er mee gemoeid in de komende jaren?

Wanneer verwacht GS dat de Robuuste Brabantroute in zijn geheel zal zijn gerealiseerd?

#### Antwoord 4

We werken aan de realisatie van een robuust en betrouwbaar (H)OV/Spoornetwerk als onderdeel van het totale mobiliteitssysteem. Het eindplaatje is geschetst in het toekomstbeeld OV 2040 (TBOV 2040). Dit gaat niet alleen over personenvervoer maar ook over goederenvervoer.

In de Programmering Mobiliteit 2022-2030 is opgenomen aan welke concrete opgaven en projecten we de komende jaren werken. Dat is ondermeer Robuuste Brabantroute:

- Deurne in voorbereiding uitvoering (gemeente / ProRail).
- Aanpak spoorzone Gilze en Rijen wordt de komende jaren uitgevoerd door ProRail (ongeveer € 15 mln provinciale middelen).
- Ondertunneling N631 wordt nu uitgevoerd door de provincie (€ 18 mln provinciale middelen).

Daarmee zijn de in 2016 gemaakte afspraken over de Robuuste Brabantroute voltooid. We zijn met het Rijk in gesprek over vervolgstappen t.a.v. de Brabantroute, want de robuustheid van de Brabantroute is nooit af. We blijven aandacht vragen voor leefbaarheidissues en de dilemma's tussen verstedelijkingsplannen en de groei van het goederenvervoer.

Daarnaast werken we ook aan de opgaven van spoorknooppontwikkeling in ondermeer Eindhoven en 's - Hertogenbosch. Ook zijn de voorbereidingen gestart voor Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) Vught.

## ***Technische vragen van de fractie GroenLinks***

### Vraag 5

Het bevorderen van bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid en integriteit wordt onder andere vormgegeven door sociale media campagnes. Hoeveel geld is hieraan uitgegeven en op welke platforms is dit uitgegeven? Er wordt gesteld dat de meldingsbereidheid hierdoor is verhoogd. Hoe is dit gemeten? Wordt er ook ingezet op fysieke campagnes waar face-to-face wordt gesproken met boeren, bedrijven, opzichters van bedrijventerreinen en dergelijke? Welke overige ideeën bestaan er om de bewustwording en meldingsbereidheid te verhogen?

### Antwoord 5

Voor het eerste deel van de vraag verwijzen wij naar het antwoord op de vragen 74 en 75.

Wat betreft de vraag over fysieke campagnes verwijzen wij naar de uitvoering van de [Regio Deal Noordoost-Brabant](#). Mede in het verlengde van het [onderzoeksrapport](#) "Weerbare boeren in kwetsbaar gebied", (Twynstra Gudde [TG], oktober 2020) wordt in Noordoost-Brabant een pilotproject uitgevoerd. Deze Regio heeft in 2021 een projectplan "samen de handen uit de mouwen; samen werken aan een vitaal en weerbaar buitengebied" opgesteld. De provincie heeft hieraan bijgedragen door inzet van expertise en de organisatie van een werkconferentie in mei van dit jaar samen met het Strategisch Beraad Ondernijning en de ZLTO. Er worden diverse pilots in de regio georganiseerd. De regio heeft hiervoor een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie.

Ook in het kader van het Platform Veilig Ondernemen (PVO) Brabant Zeeland vinden fysieke campagnes plaats, gericht op bedrijven en bedrijventerreinen met betrokkenheid van onder andere VNO-NCW.

In reactie op de vraag naar overige bestaande ideeën kunnen we melden dat momenteel een format wordt ontwikkeld hoe we de Brabantse burger aanvullend kunnen informeren. Het idee is dat we willen laten zien hoe ondernijning ons allemaal raakt, waarbij de verschillende verschijningsvormen in beeld worden gebracht, die aansluiten bij de leefwereld van de Brabander. Sleutelbegrippen zijn bewustwording en vergroting van de weerbaarheid. Deze ontwikkeling vindt plaats naast de gangbare communicatieactiviteiten voor een Veilig en Weerbaar Brabant (onze website, intranet, social media en soms persberichten).

### Vraag 6

Er is een afspraak gemaakt om geen percentage op te nemen over de opkomst van de volgens PS-verkiezing. Met wie is die afspraak tot stand gekomen? Waar is deze terug te vinden?

### Antwoord 6

Antwoord volgt

### Vraag 7

Hoeveel inwoners dienen er bij de zes beleids- en uitvoeringsontwikkelingstrajecten betrokken te worden tot 2023 bij het onderdeel Een toekomstbestendig openbaar bestuur? Hoe wordt hier op ingezet?

### Antwoord 7

In de startnotitie 'samen' die voor het thema participatie is opgesteld, is aangegeven dat de provincie de invoering van de Omgevingswet aangrijpt om participatiebeleid op te stellen. Op weg naar dit nieuwe beleid worden experimenten georganiseerd met nieuwe instrumenten en werkwijzen op minimaal zes trajecten. De wijze waarop participatie wordt ingevuld en welke belanghebbenden worden betrokken, verschilt per dossier. Uw Staten worden hierover geïnformeerd via de betrokken inhoudelijke programma's. Daarnaast zal een evaluatie worden gedaan van deze trajecten; de resultaten daarvan worden betrokken bij de uitwerking van het participatiebeleid.

#### Vraag 8

Hoe is de daling van Europese subsidies te verklaren? Is er minder aangevraagd, minder toegekend? Welke aanvragen zitten nog in de pijplijn? Voor hoeveel is er in totaal aangevraagd?

#### Antwoord 8

Er is geen sprake van een daling maar van een stijging.

Kijkend naar de tabellen 1 en 2 op blz 10 van het ERAC rapport kun je zien dat er per peildatum van 1 maart 2021 (tabel 1) € 922.222.492 aan Europese subsidie is geland in de provincie Noord-Brabant.

In tabel 2 (peildatum 1 september 2020) is aangegeven dat er een bedrag van € 858.658.389 is geland in de provincie Noord-Brabant. Dit betekent een stijging van een extra bedrag van € 63.546.103 aan Europese subsidie die geland is in Brabant tussen 1 september 2020 en 1 maart 2021.

Op dit moment zijn de verschillende Europese programma's voor de periode 2014-2020 zo goed als volledig benut en worden er weinig tot geen pijplijnprojecten nog verwacht. Overigens loopt deze Europese structuurperiode tot een eind en is het lastig voor een project gezien de tijd om nog tot volledige afronding te komen.

#### Vraag 9

Kan er een overzicht worden gegeven vanaf 2010 van de hoeveelheid aangevraagd Europees geld en de hoeveelheid ontvangen Europees geld?

#### Antwoord 9

Voor wat betreft een overzicht van alle Europese programma's hebben we in 2016 ERAC opdracht gegeven om dit bij te houden. Het ERAC rapport loopt mee met de Europese structuurperiode die loopt van 2014-2020 met uitloop tot 2023. In deze huidige programmaperiode stelt de Europese Commissie Europese middelen beschikbaar om hun Europese doelstellingen te verwezenlijken. Van 2014 tot nu (peildatum 1 maart 2021) is er een bedrag aan Europese middelen van € 922.222.492 geland in Brabant. De vraag hoeveel middelen er aangevraagd zijn is niet te beantwoorden omdat we alleen zicht hebben op de goedgekeurde projecten.

#### Vraag 10

Wat is er allemaal gedaan in de afgelopen anderhalf jaar om het thuiswerken te bevorderen? Wat zit er nog in de pijplijn?

Waarom is er geen indicator rondom thuiswerken opgenomen?

#### Antwoord 10

Antwoord volgt

#### Vraag 11

Waar staat Brabant momenteel inzake het gebruik van niet-hernieuwbare grondstoffen? Het streefdoel is 50 procent in 2030, maar waarom is er geen stapsgewijze ambitie opgenomen in de komende jaren? Zie outcome-indicator grondstofgebruik.

#### Antwoord 11

De provincies hebben zich collectief geschaard achter het grondstoffenakkoord en de doelstellingen die daarin zijn opgenomen. Hierin is een doelstelling voor afname van primair grondstoffenverbruik in twee stappen opgenomen, voor 2030 en 2050.

Het monitoren van reductie van grondstofhoeveelheden is bijzonder complex en er is op dit moment nog geen monitoringssystematiek die hier voldoende inzicht in geeft. Vanuit Rijkswegen is de opdracht gegeven aan PBL om hier invulling aan te geven. Dit proces loopt en ook de provincies, verenigd in IPO verband zijn hierop

aangesloten. Brabant zit in de IPO werkgroep monitoring om hierover mee te denken. Concreet inzicht op gereduceerde hoeveelheden primaire grondstoffen is er dus nog niet. In de uitvoerings agenda CE zijn per transitithema wel kpi's opgenomen waar we zelf ook invloed op hebben. Deze worden periodiek gerapporteerd via onze sturing- en verantwoordingscyclus.

#### Vraag 12

Waarom is rondom het thema maakindustrie alleen gekozen om het aantal benaderde bedrijven te rapporteren en niet dieper?

#### Antwoord 12

Het thema circulariteit is dusdanig nieuw voor het overgrote deel van de maakindustrie dat het agenderen van het onderwerp bij de bedrijven en signaleren van de circulaire kansen de eerste stap is in het proces om te komen tot concrete reductie. Het "benaderen" moet worden geïnterpreteerd als kennis maken met en identificeren van kansen.

#### Vraag 13

Waarom zijn er geen indicatoren opgenomen inzake geharmoniseerde jaarplannen en afsprakenkaders in 2023 tot 2025? Hetzelfde inzake de innovatiecoalities?

#### Antwoord 13

Het beleidskader Economie heeft een scope tot 2030. De Uitvoeringsagenda bestrijken de periode van de huidige bestuursakkoord, en lopen tot eind 2023. In het voorjaar 2023 zullen we met een nieuw bestuur nieuwe jaarplannen maken. Wel zullen we voor de innovatiecoalities via road maps een doorkijk geven naar de jaren 2025 en verder.

#### Vraag 14

Bij de inwerkingtreding van de omgevingswet komt de mogelijkheid om milieuleges te heffen. Op welke gronden wordt de tariefstelling gebaseerd? Waarom worden gedeelten van kosten (zoals het vooroverleg) niet meegenomen in de tariefbepaling? Hoe worden deze kosten voor de gemaakte uren dan gedekt? En om wat voor bedrag gaat het (naar verwachting) in totaliteit?

#### Antwoord 14

De tariefstelling van de leges is gebaseerd op de inschatte uren per vergunning per milieubelastende activiteit vermenigvuldigd met het gemiddelde functionele uurtarief van de medewerkers.

Het vooroverleg is nog niet meegenomen omdat onduidelijk is hoe vaak dit voorkomt en wat de kosten hiervoor zullen zijn. Het is niet te zeggen om welk bedrag het gaat. De kosten worden gedekt uit het huidige programmabudget VTH waarin rekening is gehouden met incidentele kosten naar aanleiding van de Omgevingswet. We gaan de inzet voor vooroverleg monitoren.

Meer informatie is terug te lezen in de statenmededeling Omgevingswet; heffen milieuleges.

#### Vraag 15

Kan de provincie in 2022 de legesverordening gedurende het jaar wijzigen, als blijkt dat de tarieven niet kostendekkend zijn?

#### Antwoord 15

In theorie zou dat kunnen, maar in de praktijk stellen we de legestarieven uit de verordening jaarlijks bij. Een jaarcyclus met ervaringscijfers is nodig om te beschikken over voldoende betrouwbare cijfers. Mochten zich tussentijds grote ontwikkelingen voordoen waardoor de leges niet kostendekkend zijn dan wordt dit normaliter

opgevangen door de egalisatiereserve VTH. De ontwikkelingen in 2021 rondom de Wnb is hiervan een voorbeeld. De [statenmededeling Belangrijke financiële ontwikkelingen Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving \(VTH\)](#) geeft meer informatie hierover.

#### Vraag 16

Waarom worden er geen leges geheven voor een ontbrandingstoestemming in het kader van het vuurwerkbesluit?

#### Antwoord 16

In [Staatsblad 2012, nr 127 zijnde Besluit houdende wijziging van het Vuurwerkbesluit \(...\)](#), is onder paragraaf 3.3. 'Administratieve lasten voor bedrijven' (pagina 34) opgenomen dat "voor het verlenen van omgevingsvergunningen, toepassingsvergunningen en ontbrandingstoestemmingen worden, gelet op artikel 2.9a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, onderscheidenlijk artikel 15.34a van de Wet milieubeheer, geen leges of heffingen in rekening worden gebracht, zodat er geen sprake is van het wegvallen van inkomsten bij het bevoegd gezag. De overheveling van de bevoegdheid tot beslissen op aanvragen om toepassingsvergunningen van de provincie naar het Rijk brengt een marginale verschuiving van de bestuurslasten met zich, die hier daarom verder niet wordt gekwantificeerd".

#### Vraag 17

Waarom worden er geen leges geheven voor ontheffingen/aanvragen in het kader van de wet luchtvaart?

#### Antwoord 17

De provincie krijgt een jaarlijkse financiële vergoeding van het Rijk voor het uitvoeren van taken op grond van de Wet luchtvaart.

#### Vraag 18

Wanneer ontvangen we de studie over de hotspots waar cumulatie van milieubelasting optreedt?

#### Antwoord 18

De studie komt medio december 2021 beschikbaar.

#### Vraag 19

Eerder is motie 'behoud weidevogels en akkervogels op het Brabantse land' aangenomen. Wanneer ontvangen we een reactie op de motie?

#### Antwoord 19

Een reactie wordt u via een memo Gedeputeerde voorafgaand aan de begrotingsbehandeling op 5 november toegezonden.

#### Vraag 20

P 11 Wat is het indexatiepercentage voor het beheer en onderhoud provinciale infrastructuur?

#### Antwoord 20

Het investeringskrediet voor groot onderhoud en vervanging van € 26 mln is sinds de vaststelling van KOPI niet geïndexeerd. Overigens is het bedrag voor het laatst vastgesteld op € 26 mln in 2015. Zoals in 2018 is afgesproken wordt bij de begroting 2022 een voorstel voor indexatie van het investeringskrediet gedaan, zijnde € 3,4 mln voor 2022 en 2023 (na 2024 zal via een separaat voorstel worden gedaan).

De indexatie is niet gedaan o.b.v. een specifiek vastgesteld percentage, maar o.b.v. een berekening van normkosten en dus de feitelijke prijsstijging van de afgelopen jaren. Teruggerekend komt dat neer op een percentage van ongeveer 3,2%.

Hierbij willen we nog wel opmerken dat:

- Het de verwachting is dat de indexatie voor de komende jaren harder zal oplopen. De recente stijging van o.a. de olieprijsen werkt hard door in de kosten van het onderhouden en aanleggen van infrastructuur.
- De totale (financiële) opgave van het onderhouden van het provinciale wegennet werkelijk nog groter is als gevolg van de grotere onderhoudstaak. De onderhoudstaak is fors toegenomen (en neemt nog steeds toe) als gevolg van het uitbreiden en opwaarderen van het provinciale wegennet.
- De indexatie van het dagelijks beheer en onderhoud (o.a. onderhoud bermen en gladheidsbestrijding) staat op de exploitatiebegroting en loopt jaarlijks mee in het vastgestelde provinciale indexatiebeleid.

#### Vraag 21

P 11 Waar wordt het extra geld voor beheer en onderhoud in 2022 en 2023 concreet aan besteed (welke projecten)? Gaat het daarbij enkel om beheer en onderhoud voor autowegen, of ook voor fietspaden? En zo ja, hoeveel? Wordt dit geld ook besteed aan beheer en onderhoud van faunapassages? Zo ja, hoeveel? Zo nee, waarom niet?

#### Antwoord 21

De middelen zijn nodig om de algemene prijsstijging van de bestaande onderhoudstaak van provinciale infrastructuur op te vangen en het onderhoud conform de uitgangspunten van KOPI te kunnen (blijven) uitvoeren. KOPI omvat het geheel van de provinciale infrastructuur van wegen, fietspaden, kunstwerken (inclusief faunavoorzieningen), bermen en installaties (VRI en OVL).

De totale (financiële) opgave van het onderhouden van het provinciale infrastructuur is werkelijk nog groter (€ 10 mln) als gevolg van de grotere onderhoudstaak voornamelijk door de uitbreiding en opwaardering van het provinciale wegennet. Aan de Staten is de toezegging gedaan dat we terugkomen met een voorstel met de uitwerking van een aantal mogelijke besparingsscenario's. Via de statenmededeling Programmering Mobiliteit 2022-2030 zijn de Staten hier in meer detail over geïnformeerd.

#### Vraag 22

P 11: 'we verwachten jaarlijks additioneel circa 10 miljoen extra nodig te hebben om de kwaliteit van het areaal op peil te houden door het plegen van onderhoud'. Is er een nadere onderbouwing van dit bedrag? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan dit bedrag worden uitgesplitst naar type onderhoud en voor welk doel (autowegen, vaarwegen, fietspaden, beheer faunapassages)?

#### Antwoord 22

De middelen zijn nodig om het onderhoud conform de uitgangspunten van KOPI te kunnen blijven uitvoeren. KOPI omvat het geheel van de provinciale infrastructuur van wegen, fietspaden en kunstwerken (inclusief faunavoorzieningen). Daaronder vallen in ieder geval niet vaarwegen.

Dat areaal is de afgelopen jaren / wordt de komende jaren uitgebreid via de aanleg van nieuwe infrastructuur (bijvoorbeeld nieuwe verbinding N69) en opgewaardeerd via reconstructies (bijvoorbeeld N279). Bovendien wordt de onderhoudsopgave door de ouderdom van de infrastructuur groter.

Het bedrag van € 10 mln extra is grofweg als volgt opgebouwd: €3,9 mln wegen, € 0,4 mln fietspaden, € 1,6 mln kunstwerken en € 4,1 mln overig (engineering, iVRI,s, OVL, wegmeubilair en groen).

Aan de Staten is de toezegging gedaan dat we terugkomen met een voorstel met de uitwerking van een aantal mogelijke besparingsscenario's.

#### Vraag 23

P 22. Kan er worden aangegeven bij hoeveel binnenstedelijke transformaties de provincie betrokken is? Doel is 10 tot 12, maar waar staan we nu staan t.o.v. dat doel?

#### Antwoord 23

Conform de [Bestuursopdracht Terugdringen woningbouwtekort en leegstand & participeren in transformaties](#) zijn we op dit moment bij 12 gemeentelijke binnenstedelijke transformatie opgaven betrokken. Dit betreft de B5 en M7 gemeenten. Via het meerjarenperspectief ontwikkelbedrijf wordt gerapporteerd richting PS over de voortgang.

#### Vraag 24

P 33 Uit de eerder gegeven eindrapportage ZZS van de Omgevingsdienst OMWB is gebleken dat bij 10 bedrijven er sprake was van ZZS-emissie maar niet in de vergunning was opgenomen. Is inmiddels de vergunning bij deze bedrijven de vergunning aangepast?

#### Antwoord 24

Antwoord: Nee, voor een deel van de bedrijven is de vergunning inmiddels aangepast. Voor de andere bedrijven geldt dat de aanpassingen worden meegenomen bij nieuwe aanvragen om vergunning. Hoewel de ZZS emissie niet was opgenomen in de vergunning, is er geen overtreding van de normwaarden vastgesteld. De betreffende emissies worden wel meegenomen in de voorgeschreven Vermijdings- en Reductieplannen uit hoofde van de minimalisatieverplichting voor de wel in de vergunning opgenomen ZZS-emissies.

#### Vraag 25

P 33 Er wordt gesproken over 'PFAS en Zeer Zorgwekkende Stoffen': wordt niet bedoeld 'PFAS en andere Zeer Zorgwekkende stoffen'?

#### Antwoord 25

Ja, dit wordt inderdaad bedoeld.

#### Vraag 26

P 33 In de 'Inventarisatie emissies (potentieel) zeer zorgwekkende stoffen -eindrapportage niet-afvalverwerkers' is aangegeven dat voor 98 bedrijven de vergunning moet worden aangepast, zodat de wettelijk vastgelegde minimalisatieverplichting goed is geborgd. Wat is de voortgang hiervan?

#### Antwoord 26

Zie de beantwoording van vraag 24

#### Vraag 27

P 34 Het streven is 100% van de landbouwbodems vitaal in 2050, hoeveel procent van de landbouwbodems is nu vitaal?

#### Antwoord 27

De vitaliteit van de bodem wordt gekenmerkt door het vermogen om meststoffen en water te binden en aan de plant ter beschikking te stellen, infiltrerend vermogen voor water en zuurstof en resistentie tegen ziekten en plagen. De hoeveelheid organische stof, diversiteit, hoeveelheid bodemleven en mate van verdichting zijn hiervoor de belangrijkste indicatoren. Deze zijn afhankelijk van onder meer grondsoort, aard en intensiteit van grondgebruik, bemestingsdruk en toepassing van chemie (bestrijdingsmiddelen en kunstmest) en kennen een grote ruimtelijke variatie.

Op basis van informatie over de mate van verdichting en hoeveelheid organische stof is naar schatting 60% van de Brabantse agrarische bodems als vitaal aan te duiden (over bodemleven is vrijwel geen informatie voorhanden). Dit komt overeen met ca. 135.000 ha. Het totale areaal aan landbouwgrond in onze provincie bedraagt 238.929 ha.

#### Vraag 28

P 41 Heeft de indicator “in 2030 is de afname van biodiversiteit naar een positieve trend omgebogen” betrekking op alle natuurgebieden in Brabant of enkel de Natura 2000-gebieden? En in welk jaartal wordt verwacht dat de biodiversiteit niet verder achteruit gaat?

#### Antwoord 28

De indicator heeft betrekking op alle natuurgebieden in Brabant. Hoewel de kwaliteit van de natuur van vele factoren afhankelijk is en (herstel-)processen ook complex en langjarig kunnen zijn is een exact jaartal niet precies te voorspellen maar verwachten we uiterlijk in 2030 dat de biodiversiteit niet meer verder achteruit gaat. En daarop zijn ook onze inspanningen gericht.

#### Vraag 29

P 43 Waarin wordt de indicator “in 2022 investeren meer Brabantse burgers en ondernemers in hun groene leefomgeving” uitgedrukt (enkel het aantal mensen dat investeert?) en wat is de stand in 2021?

#### Antwoord 29

Er is geen nul-meting gedaan bij aanvang van de bestuursperiode. Het is derhalve lastig om in aantallen te praten over de vraag hoeveel mensen er meer investeren in hun groene leefomgeving. In absolute aantallen kunnen we aangeven hoeveel initiatieven gebruik hebben gemaakt van onze (financiële) regelingen, zoals de subsidieregeling voor het vergroenen van schoolpleinen, het Buurtnatuur- en Buurtwaterfonds en Crowdfunding voor Natuur. In 2021 is de actuele stand inmiddels 34 lopende of afgeronde projecten. Er wordt altijd meer geïnvesteerd, dan de subsidie die verleend wordt. Bij schoolpleinen is dat bijvoorbeeld een multiplier van 3. Het “meer investeren” in een groene leefomgeving betreft niet alleen geld, maar ook kennis en tijd. De groene initiatieven worden niet alleen uitgevoerd en gedragen door de aanvragers. Er zijn altijd meer mensen betrokken die hun tijd en kennis steken in realisatie en beheer van het initiatief.

Daarnaast hebben we nog een indirect bereik. We maken gebruik van en ondersteunen sterke netwerken, zoals IVN, Velt, Natuurpodium Brabantse Wal en Stichting Steenbreek. Zij hebben veel campagnes waarmee vergroeningsprojecten in wijken en buurten worden gerealiseerd.

#### Vraag 30

P 43 Wanneer is de luchtkwaliteit voldoende verbeterd in 2030 en de geluidsoverlast voldoende verminderd om de indicator “In 2030 is de luchtkwaliteit verbeterd en de geluidsoverlast verminderd” te halen? Graag inzicht in de streefwaarden en beginwaarden.

De WHO is met nieuwe advieswaarden gekomen voor de luchtkwaliteit. Heeft dit advies van de WHO invloed op de streefwaarde voor de luchtkwaliteit in 2030 van de provincie Noord-Brabant?

#### Antwoord 30

Voor luchtkwaliteit streven wij vooralsnog voor 2030 ernaar om de WHO-advieswaarden te halen zoals deze bij de ondertekening van het Schone Lucht Akkoord (SLA) van kracht waren. Voor geluid streven wij ernaar vooralsnog om geluidbelastingen boven de 60dB bij woningen langs provinciale wegen te voorkomen. Zoals vermeld in het addendum op het bestuursakkoord 2020-2023 zullen wij in de komende periode van het op te stellen beleidskader milieu hier (aangepaste) voorstellen voor doen. Het recent uitgekomen WHO-advies zal ook betrokken worden bij de vaststelling van de streefwaarde op luchtkwaliteit.

### Vraag 31

P 43 – 46 Geluidsanering van woningen wordt veelal uitgesteld/vertraagd omdat dit nu gekoppeld is aan groot onderhoudsplaning aan wegen en deze veelal vertraging oplopen. Wat is het bezwaar om geluidsreducerende maatregelen/sanering voor woningen los te koppelen van de onderhoudsplaning? Hoeveel langer zitten bewoners daardoor gemiddeld met geluidhinder van wegen? Over hoeveel huishoudens gaat dit?

### Antwoord 31

Door koppeling met onderhoud met wegen kan een goede afweging gemaakt worden tussen maatregelen aan de bron (wegdek), in de berm (schermen) en maatregelen aan de gevel. Daarbij geldt dat voor bewoners maatregelen aan de bron of wegdek het meest prettig zijn, omdat deze voorkomen dat het geluid het huis bereikt. Indien deze afweging niet op de juiste manier wordt uitgevoerd, bestaat daarnaast het risico dat geen subsidie wordt verkregen van het Rijk. In bepaalde gevallen is het mogelijk de geluidsanering los te koppelen van de (onderhouds-)projecten. Hierbij is te denken aan situaties waar reeds een stille deklaag ligt, solitaire woningen waar een stille deklaag niet doelmatig is of bij projecten die om de een of andere reden worden uitgesteld maar waarbij al wel is besloten een stille deklaag aan te leggen (anticipatie).

Uitgaande van een onderhoudsplaning van 10 jaar, komen alle wegen eens in de 10 jaar in aanmerking voor onderhoud. Op deze wijze zouden alle saneringssituaties na 10 jaar zijn opgeheven. De mate waarin bewoners langer met overlast zitten verschilt naar gelang hoe lang de procedure bij de Raad van State vertraagt. Hier hebben we geen gemiddelde voor beschikbaar, zodat het ook niet mogelijk is om aan te geven over hoeveel huishoudens het gaat.

### Vraag 32

P 62. Er wordt ingezet op ondersteuning van de industrietafel in midden en west Brabant. Waarom is dit niet het geval in oost Brabant?

### Antwoord 32

De industrietafel is een initiatief vanuit de industrie zelf. Industrie in West-Brabant is verantwoordelijk voor circa 80% van het totale energiegebruik van de industrie in heel Brabant.

### Vraag 33

P 63. De indicator is 1 laadpaal voor 5 elektrische auto. Is er zicht op de toename van elektrische auto's en de daarmee gevraagde uitbreiding van openbare laadpalen?

### Antwoord 33

Ja, er is voldoende zicht op de toename van elektrische auto's en de daarmee benodigde uitbreiding van openbare laadpalen.

### Vraag 34

P 65. Er wordt aangegeven dat er 2 miljoen structureel wordt ingezet voor energietaken vanaf 2024. Is deze inzet voor een structurele personeelsinzet tav deze taken?

### Antwoord 34

Nee, dit budget is bedoeld voor het uitvoeren van de taken en niet voor structurele personeelsinzet.

### Vraag 35

P 66 Waarom is er geen streefwaarden opgenomen bij de indicator "emissie fijnstof uit veehouderij in Noord-Brabant"?

### Antwoord 35

In het beleidskader milieu en daaruit volgende uitvoeringsagenda wordt ingegaan op streefwaarden voor fijnstof. Daarom zijn er geen streefwaarden opgenomen.

### Vraag 36

P 68 Hoe groot is het aandeel van de biologisch agrarische bedrijven van de totale landbouw sector in Noord-Brabant? En hoe is deze verhouding in vergelijking met de rest van Nederland? (Graag de cijfers over de afgelopen 5 jaar). Is er een afname of toename van het aantal biologisch agrarische bedrijven in Noord-Brabant en is hier een verklaring voor?

### Antwoord 36

In Noord-Brabant was in 2015 4.349 ha biologisch areaal en 280 ha in omschakeling naar biologisch. Dat is 1,9% van het totaal van 244.582 ha landbouwareaal in dat jaar. In 2019 was dit 5.184 ha biologisch areaal en 548 ha in omschakeling naar biologisch (dat is 2,4% van het totaal van 238.929 ha landbouwareaal in dat jaar). In Nederland was in 2015 47.005 ha biologisch areaal. Samen met het aantal ha areaal in omschakeling is dit 3% van het totaal van 1.845.746 ha landbouwareaal in dat jaar. In 2019 was dit 63.324 ha biologisch areaal. Samen met het aantal ha areaal in omschakeling is dit 4% van het totaal van 1.816.318 ha landbouwareaal in dat jaar.

Het aantal ha biologisch areaal is gestegen de afgelopen vijf jaar in Noord-Brabant, procentueel gezien is er een toename geweest van 1,9 % naar 2,4%. Deze cijfers blijven wel achter bij de landelijke cijfers. Een volledige verklaring hiervoor is niet bekend. In ieder geval speelt mee dat in een aantal provincies in Nederland de afgelopen decennia meer dan in Noord-Brabant is ingezet op het stimuleren van biologische landbouw. Ook is bekend dat in gebieden met een hoog percentage biologisch areaal, zoals bijvoorbeeld de Flevopolder, deze ontwikkeling zichzelf heeft versneld. Agrarische ondernemers zien voorbeelden om zich heen en worden mogelijk gestimuleerd om over te stappen. Er is veel onderlinge samenwerking, bijvoorbeeld door netwerken en studieclubs van biologische ondernemers en ook bij het gebruik van machines specifiek voor de biologische sector wordt samengewerkt. Rondom de primaire biologische producenten ontstaat opslagcapaciteit, verwerkingscapaciteit etc. dat bijdraagt aan deze groei.

### Vraag 37

P 75 hoe is de realisatie van de elektrische bussen in te OV verwerkt in de begroting?

### Antwoord 37

Het huidige percentage van het aandeel elektrische bussen in de concessies is 10% (staat in de tabel in kolom 2021). In Zuidoost Brabant stromen de komende jaren (2022 en 2024) nog Zero Emissie bussen in. In de huidige concessies West en Oost-Brabant stromen geen nieuwe Zero Emissie bussen meer in. In de noodconcessie West-Brabant die medio 2023 zal ingaan zijn wel (intentie)afspraken gemaakt over de instroom van Zero Emissie bussen. Deze instroom is nog niet verwerkt in de aantallen. Bij de nieuw af te sluiten concessies worden afspraken gemaakt over de verdere instroom van elektrische bussen. Het in de tabel opgenomen groeipad 2022-2025 is hierop gebaseerd en gericht op 100% in 2025 conform de ambities uit de uitvoeringsagenda: OV-visie 'Gedeelde mobiliteit is maatwerk'.

### Vraag 38

P 75 Wat is het percentage voor Energieneutraal bouwen van de provinciale infrastructuur naar verwachting in 2022 op basis van de contracten?

Antwoord 38

Energieneutraal bouwen schrijven we op dit moment nog niet standaard voor in de aanbesteding van infraprojecten en monitoren we dus als zodanig nog niet. Zoals in de begroting als KPI opgenomen werken we aan een monitoringsmethodiek (gereed 2023) om dit te kunnen gaan meten. Met als doel dat we in 2030 daadwerkelijk 100% energieneutraal bouwen op basis van de contracten.

Vraag 39

P 75 Wat is de stand van zaken mbt het samenwerkingsverband voor duurzaam bouwen van wegen in Brabant?

Antwoord 39

INDUSA (Innovatie, Duurzaamheid en Samenwerken) is een samenwerkingsverband tussen overheid als wegbeheerder (Provincie en (B5)-gemeenten in Noord-Brabant) en marktpartijen (Bouwend Nederland, regio Zuid) om innovatie en duurzaamheid in de weginfrastructuur in Brabant te bevorderen. We hebben kennisbijeenkomsten georganiseerd (met name gericht inkoopstrategieën- en contracten), duurzame producten/methoden toegepast bij onze onderhouds- en reconstructiewerkzaamheden en zetten stevig in op borging van duurzaamheid in, niet alleen onze eigen werkprocessen, maar ook die van gemeenten. Ook delen we kennis met en halen we kennis op bij Rijkswaterstaat.

Momenteel ontwikkelen we binnen INDUSA een opschalingsstrategie die ertoe moet leiden dat zoveel mogelijk wegebeheerders de markt vragen om te komen tot 'schoon en emissieloos bouwen' en de markt ertoe aan te zetten in de gehele keten te investeren. Als provincie en als partnerorganisatie participeren we bovendien binnen een drietal landelijke 'buyer groups'. Hiermee vergaren we kennis en 'sturen' mee op de noodzakelijke en gewenste ontwikkelingen.

Met het Rijk zijn we in overleg om te komen tot afspraken op het gebied van kennisbundeling en versterking van de regionale uitvoeringskracht. Alle acties zijn erop gericht om innovatie / duurzaamheid te stimuleren en te borgen, opschaling van succesvol duurzame toepassingen en uiteindelijk te komen tot standaardisatie (in uitvraag en contracten met marktpartijen). Meer informatie is te vinden op [www.indusa-infra.nl](http://www.indusa-infra.nl).

Vraag 40

P 76 Op welke manier draagt Eindhoven Airport als Verbonden Partij bij aan het realiseren van de doelstellingen uit het programma Basisinfrastructuur Mobiliteit?

Antwoord 40

Eindhoven Airport is ook onderdeel van het Brabantse mobiliteitssysteem (en heeft hier zeker in de regio Zuidoost invloed op). Via onze rol als aandeelhouder kan de provincie invloed uitoefenen en ontwikkelingen op elkaar afstemmen.

Vraag 41

P 77 Is het mogelijk de bedragen die op pag. 77 worden genoemd op een rij te zetten zodat ze overeenkomen met één van de bedragen uit het schema Wat mag het kosten op pag. 76?

Antwoord 41

De (structurele) bedragen bovenaan pag. 77 tellen op tot € 116,3 mln. Dit is onderdeel van de programmalasten van € 172,6 mln uit de tabel Wat mag het kosten op pag. 76. Onder deze programmalasten vallen vervolgens ook nog € 8,5 mln doorontwikkeling OV en transitie gedeelde mobiliteit (incidenteel tlv de reserve V&V en genoemd op pag 77) en de afschrijvingslasten van € 48 mln volgend uit het activeren en afschrijven van weginvesteringen.

#### Vraag 42

P 77 Wordt in de derde alinea bij het punt over de doorontwikkeling OV 2022 bedoeld ipv 2021?

#### Antwoord 42

U heeft helemaal gelijk, excuses. Hier wordt bedoeld het op de begroting 2022 geraamd bedrag.

#### Vraag 43

P 77 hoe zijn de 126 mln bestuursakkoordmiddelen voor mobiliteit verwerkt in de jaarschijven 2024 en 2025?

#### Antwoord 43

De middelen zijn nog niet op de begroting geraamd, omdat we niet meer dan een aantal jaren vooruit kunnen ramen. De afspraak is dat we van 2024 t/m 2030 jaarlijks € 18 mln extra toevoegen ( $7 \times € 18 \text{ mln} = € 126 \text{ mln}$ ) aan de reserve Spaar- & Investeringsfonds (SIF) ter dekking van langlopende investeringen waarover we nu besluiten nemen. Het ramen op de meerjarige begroting zal (deels) worden geëffectueerd bij de 1<sup>e</sup> bestuursrapportage 2022.

#### Vraag 44

P 80 Waarom is het verdubbelen van het aantal multimediale ketenverplaatsingen een doel?

#### Antwoord 44

Wij werken aan samenhangend mobiliteitssysteem in Brabant, waarin de reiziger optimaal kan kiezen tussen de verschillende modaliteiten die op dat moment en voor dat deel van de reis het beste past. En die goed op elkaar aansluiten. Als het aantal multimodale ketenverplaatsingen toeneemt, dan zegt dat iets over de kwaliteit van de samenhang tussen de verschillende modaliteiten in de vorm van mobiliteitshubs, spoorknooppunten en vormen van gedeelde mobiliteit.

#### Vraag 45

P 81 Is de doelstelling van een verschuiving in de modal split in procenten niet een logischer doelstelling (dan in absolute aantallen)? En zijn dat overigens tonnen, tonkilometers, verplaatsingen of nog iets anders?

#### Antwoord 45

Door het gegeven dat de auto op dit moment een zeer groot aandeel heeft in het totaal aantal verplaatsingen is de modal split uitgedrukt in procenten, minder geschikt om de ontwikkeling te monitoren. Bij personenvervoer gaat het over het aantal verplaatsingen, bij goederenvervoer over het aantal tonnen.

#### Vraag 46

P 83 Is het mogelijk de bedragen die op pag. 83 worden genoemd op een rij te zetten zodat ze overeenkomen met één van de bedragen uit het schema Wat mag het kosten op pag. 82?

#### Antwoord 46

De programmalasten van € 133,6 mln in de tabel op pag. 82 zijn opgebouwd uit:

- snelfietsroutes (€ 8,4 mln)
- Bereikbaarheid De Run (€ 10,9 mln)
- aanpak spoorzone Gilze en Rijen (€ 14,7 mln)
- de ombouw N65 (€ 30,5 mln)
- verschillende MIRT-afspraken met de minister (€ 28,8 mln)

- SmartwayZ.NL / Smart Mobility (€ 14,6 mln)
- Maaslijn (€ 2,9 mln)
- Wilhelminakanaal (€ 1,8 mln)
- Regionale Mobiliteits Programma's RMP (€ 9,7 mln)
- overig (€ 8,9 mln)
- afschrijvingslasten investeringen (€ 2,4 mln)

#### Vraag 47

P 83 De ontwikkeling van de reserve Verkeer en Vervoer staat in zowel programma 8 als 9. Graag een nadere uitsplitsing van deze reserve

#### Antwoord 47

Programma 8 gaat over de (wettelijke) provinciale basistaken. De financiële dekking van deze taken zijn structureel en autonoom op de meerjarige begroting geborgd. Alleen de budgetten voor de doorontwikkeling van het huidige OV en de transitie naar gedeelde mobiliteit (€ 8,4 mln in 2022) worden gedekt uit de reserve Verkeer & Vervoer.

De reserve Verkeer & Vervoer is dus hoofdzakelijk gekoppeld aan het programma 9 voor de doorontwikkeling van het mobiliteitssysteem in Brabant. De reserve is bedoeld voor afspraken met een iets meer regionaal karakter dan bij de reserve Spaar- & Investeringsfonds (SIF).

In de statenmededeling Programmering Mobiliteit 2022-2030 wordt hier in meer detail op ingegaan en wordt inzicht gegeven in de (voorgenomen) besteding van de reserves.

#### Vraag 48

P 93 wat is de algemene verwachting m.b.t. de septembercirculaire aangaande de uitkering provinciehoofdsteden?

#### Antwoord 48

Antwoord volgt

#### Vraag 49

P 118 Is het structurele investeringskrediet van 26 miljoen onderdeel van de 143 miljoen in 2022?

#### Antwoord 49

Ja, waarbij het structurele investeringskrediet voor groot onderhoud en vervanging (KOPI) van € 26 mln per jaar onder de weginvesteringen van € 36,5 mln staat. Op basis van de meerjarige onderhoudsplanning kunnen investeringsbedragen naar voren en naar achteren geschoven worden.

De weginvesteringen van € 99,7 mln hebben betrekking op (regionale) reconstructies (bijvoorbeeld N285 en N631) en aanleg van nieuwe infrastructuur (bijvoorbeeld N69 en N279 Veghel – Asten).

#### Vraag 50

P 130 Wat is het doel van de nieuwe Verbonden Partij; De Hollandse Waterlinie? Zijn gemeenten ook partner in deze verbonden partij?

#### Antwoord 50

Provinciale Staten hebben op 20 juni 2020 toestemming gegeven aan Gedeputeerde Staten tot het treffen van de "Gemeenschappelijke regeling siteholderschap Hollandse Waterlinies".

In juli 2021 heeft het Werelderfgoedcomité besloten de Nieuwe Hollandse Waterlinie daadwerkelijk toe te voegen aan de werelderfgoedlijst, als uitbreiding van de "Stelling van Amsterdam". Het totale werelderfgoed kreeg daarbij de naam de "Hollandse Waterlinies".

De vier colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies Noord-Holland, Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant – de provincies waar de Hollandse Waterlinies doorheen loopt - gaan gezamenlijk het siteholderschap van het werelderfgoed vormgeven. De provincies richten daarvoor een Gemeenschappelijk Orgaan op, zodat zij gezamenlijk de regie kunnen voeren over het hele werelderfgoed, alsmede voor het Rijk als eerste aanspreekpunt kunnen fungeren voor zaken die betrekking hebben op de werelderfgoedstatus. Gemeenten zijn geen deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling, alleen de vier genoemde provincies.

#### Vraag 51

P 136 Wat is de actuele status van CSV Amsterdam BV?

#### Antwoord 51

Antwoord volgt

## ***Technische vragen van de fractie PvdD***

### Vraag 52

Blz 10 Waarom ontbreekt het begrotingsprogramma Landbouw en Voedsel als enige in de tabel over bezuinigingen?

### Antwoord 52

Antwoord volgt

### Vraag 53

Blz 11 "Bij de wettelijke taak van het beheer en onderhoud van provinciale wegen zien we de kosten oplopen vanwege indexatie met een bedrag van € 3,4 mln per jaar. Daarnaast zien we de beheer- en onderhoudstaak van de provinciale infrastructuur toenemen door de uitbreiding en opwaardering van het areaal. We verwachten jaarlijks additioneel circa € 10 mln nodig te hebben om de kwaliteit van het areaal op peil te houden door het plegen van onderhoud."

Vraag: Betekent dit dat de toename van € 10 miljoen, in kosten van beheer en onderhoud, een direct gevolg is van meer en bredere wegen? Zo nee, hoe zit het dan?

Vraag: Hoeveel meer jaarlijkse kosten van beheer en onderhoud kunnen we in de toekomst verwachten die direct zijn verbonden aan de infrastructurele projecten die volgens de begroting in 2022 uitgevoerd worden? M.a.w., hoeveel extra beheer- en onderhoudskosten gaan de in de begroting 2022 genoemde, uit te voeren infrastructurele projecten opleveren?

### Antwoord 53

Antwoord volgt

### Vraag 54

Blz 23. De warme sanering varkenshouderij had minder succes dan in eerste instantie werd verwacht. Van de 430 varkensboeren die zich hadden aangemeld, stoppen er uiteindelijk veel minder. De aankoopprocedures voor de eerste tranche van de vrijwillige opkoopregeling piekbelasters is gestart en dankzij extra middelen van het Rijk kan met 22 bedrijven gesprekken worden gevoerd in plaats van met 10 bedrijven.

Vraag a: Wat is de verwachting voor het uiteindelijke aantal bedrijven dat kan worden opgekocht rondom de Natura 2000-gebieden?

Vraag: b Worden er ook andere instrumenten in overweging genomen om het aantal piekbelasters te verminderen? Zo ja, welke?

### Antwoord 54

a) 10

b) In april 2022 gaat de 2e tranche van de regeling opkoop piekbelasters open. In 2023 wordt nog een 3e tranche opengesteld. Door de IOV worden er per 1-1-2024 strengere emissie-eisen gesteld aan stalsystemen. In de praktijk betekent dit dat Brabant na 1 januari 2024 minder piekbelasters kent.

### Vraag 55

Blz 23 Het aantal ondersteunde transacties door het Ondersteuningsloket stikstof loopt volgens de tabel met streefwaarden op pagina 23 op tot 40 in het jaar 2022 en 60 in 2023.

Vraag: Waarop zijn de verwachte cijfers van het aantal ondersteunde transacties door het Ondersteuningsloket stikstof in 2022 en 2023 gebaseerd?

### Antwoord 55

De cijfers zijn gebaseerd op de ervaringen van het eerste half jaar vanuit het ondersteuningsloket en houden rekening met de complexiteit en de doorlooptijd van een casus tot transactie.

#### Vraag 56

##### Grondbeleid

Vraag: Hoeveel ha grond heeft de provincie momenteel in bezit? Hoeveel ha ligt in het NNB en hoeveel van die ha wordt verpacht?

Vraag : Kunt u aangeven wat de pachtvoorwaarden voor de gronden zijn, en welke meerwaarde hiermee wordt gecreëerd voor specifiek natuur? Wat zijn de opbrengsten van de pachtgronden voor de provincie?

Vraag : Hoeveel ha grond in het NNB is nog niet aangekocht, en hoeveel ha is nog niet ingericht? Wie zijn de eigenaren van die gronden, in ha en/of percentueel, verdeeld in particulier, TBO, provincie, anders? Wat is de bestemming op het moment, en wat wordt er momenteel mee gedaan (begrasd, akkerbouw, anders)?

#### Antwoord 56

De provincie heeft 4764 ha in bezit per 19-10-2021, waarvan verpacht 1.556 ha. Daarvan is in bezit binnen de NNB 1.027 ha, waarvan verpacht 414 ha. Het niet verpachte deel is reeds ingerichte natuur.

De Provincie verpacht landbouwgronden die zijn verworven om provinciale doelen zoals infra, Natura 2000 en NNB te realiseren. De gronden die worden ingericht als natuur worden verpacht met een voorwaardenpakket dat op deze inrichting voorsorteert. Deze voorwaarden gelden voor alle gronden die binnen de NNB zijn gelegen. Zo mag er geen akkerbouw plaats vinden, slechts grasland. Mag er slechts een deel van het jaar beweid worden en dan maximaal 2 GVE/ha. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen is niet toegestaan en ook mag de grond niet bemest worden. Tot slot mag het gras pas ná 1 juli 2021 voor het eerst worden gemaaid. Het effect van deze voorwaarden is onder meer dat de voedingsstoffen in de bodem verminderen, waardoor de gewenste natuurdoeltypes straks effectief gerealiseerd kunnen worden.

De totale pachtopbrengst voor 2021 is € 1.874.354.

Binnen het NNB is per 31-12-2020 5.102 hectare nog niet aangekocht of van functie veranderd en 9.241 ha is nog niet ingericht.

Het eigendom van de nog te verwerven en in te richten gronden ligt bijna volledig bij agrariërs of particulieren. Daarnaast is een groot deel van de alleen nog in te richten gronden in bezit van Terreinbeherende Organisaties. De inrichting wacht daar op de laatste nog te verwerven hectares per gebied waarna inrichtingsplannen worden gemaakt en het waterpeil kan worden opgezet.

Het overgrote deel van deze gronden is momenteel nog in agrarisch gebruik.

#### Vraag 57

U gaf aan dat de aanleg van tijdelijke natuur op verschillende bedrijventerreinen succesvol is gebleken. Kunt u aangeven hoeveel ha er daarmee als tijdelijke natuur is? Kunt u aangeven wat de meerwaarde voor biodiversiteit is, vergeleken met het eerdere gebruik?

Vraag: Kunt u aangeven hoeveel tijdelijke natuur er spontaan is ontstaan (dus zonder aanleg) door braaklegging?

#### Antwoord 57

In Brabant is op dit moment 76 hectare aan tijdelijke natuur, verdeeld over vier terreinen. Er zijn drie projecten afgerond, waar de oorspronkelijke bestemming intussen is gerealiseerd. Deze waren samen goed voor 17 hectare tijdelijke natuur. In Brabant is (nog) geen onderzoek gedaan naar de effecten van Tijdelijke Natuur. In Zuid-Holland wel. Daar is gebleken dat de beschermde soorten die waren opgenomen in ontheffingen Tijdelijke

Natuur zich in beperkte mate daadwerkelijk hebben gevestigd. Ook is geconstateerd dat diverse icoonsoorten zich gevestigd hebben op de terreinen met Tijdelijke Natuur. Verder is gebleken dat veel algemene soorten zich vestigen op Tijdelijke Natuurterreinen. Omdat er bij veel algemene soorten (onder andere insecten) sprake is van flinke achteruitgang in aantallen, heeft Tijdelijke Natuur ook op dit vlak een meerwaarde, namelijk het op orde houden en brengen van de basiskwaliteit van natuur. In het voorjaar van 2022 wordt een inventarisatie uitgevoerd naar het effect van Tijdelijke Natuur op Moerdijk.

Het is niet mogelijk om aan te geven hoeveel natuur spontaan is ontstaan. Alleen de terreinen waar een Vrijstelling Tijdelijke Natuur wordt aangevraagd en afgegeven, worden geregistreerd. Het is niet bekend hoeveel hectare grond verder braak ligt en of daar iets aan beheer wordt gedaan of dat de natuur daar zijn gang kan gaan.

#### Vraag 58

##### Werklocaties

Vraag a: Hoeveel, in aantal en ha, is er nu in Brabant aan logistieke terreinen, en hoeveel aantal en ha is bestemd specifiek voor XXL logistieke terreinen?

Vraag b: Hoeveel, in aantal en ha, hebben gemeentes of provincie nog op het oog voor logistieke terreinen en specifiek voor XXL terreinen?

Vraag c: Welke mogelijkheden en ruimtelijke regels hebben PS om regie te voeren op de aanleg van nieuwe XXL terreinen? Kunt u aangeven hoe dat toegepast moet worden om ook regie te kunnen voeren?

#### Antwoord 58

a) In IBIS bedrijventerreinen staan 53 bedrijventerreinen gedeeltelijk getypeerd voor grootschalige logistiek. Dit betreft netto 3.800 hectare. Van deze terreinen zijn er 26 met overwegend kavels van 5 hectare of meer.

b) Gemeenten en provincie hebben regionale afspraken gemaakt over de locaties waar de uitbreidingsvraag voor (X)XL Logistiek kan landen. Om hoeveel en welke terreinen dit gaat is in de memo n.a.v. de themabijeenkomsten van PS over (X)XL Logistiek op 2 en 9 oktober 2020, toegelicht. Het betreft de volgende terreinen:

West-Brabant: LPM

Midden Brabant: Wijkevoort en Haven 8

Zuidoost Brabant: GDC Acht (Eindhoven), Westfields (Oirschot)

Noordoost-Brabant: Heesch-West, Foodpark II (Veghel), Laarakker (Haps)

In de meeste gevallen worden deze terreinen niet alleen ontwikkeld voor logistiek, maar ook voor (maak)industrie.

c) Het provinciaal beleid ligt vast in de [aanpak Werklocaties 2020-2023](#), waarover u via de [Statenmededeling aanpak werklocaties 2020-2023](#) bent geïnformeerd. Hierin is aangegeven hoe we selectief beleid omtrent (X)XL Logistiek deze bestuursperiode verder uitwerken en verankeren. Doorwerking van het selectieve clusteringsbeleid t.a.v. grootschalige Logistiek geschiedt via het maken van regionale afspraken. De doorwerking van deze afspraken is vastgelegd in de Interim Omgevingsverordening (straks Omgevingsverordening).

Indien regels nodig zijn voor de uitvoering van vastgesteld beleid, kunnen PS instructieregels vaststellen voor het omgevingsplan rondom de ontwikkeling van (X)XL Logistiek in de Omgevingsverordening. Het is dan wel nodig dat daarvoor beleid wordt vastgesteld. Momenteel werken wij aan de opstelling van een startnotitie voor het Beleidskader Leefomgeving, als uitwerking van de Omgevingsvisie. Daarin wordt ook beleid voor grootschalige logistiek betrokken.

Overigens hebben wij onderzoek laten doen naar de mogelijkheden van (X)XL logistiek op brownfields. Met de regio's zijn wij in gesprek hoe we samen (on)gewenste ontwikkelingen op brownfields kunnen sturen. De uitkomsten zullen wij uiteraard aan PS meedelen.

#### Vraag 59

Blz 32 Een van de doelstellingen wat betreft water is: Bij droogte gelden regels voor beregening en worden prioriteiten in de watertoevoer vastgelegd (regionale verdringingsreeksen). In september 2020 is tijdens het Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg (BBG), aan de PNB gevraagd om een heldere verdringingsreeks op regionaal niveau te ontwikkelen, omdat de landelijke verdringingsreeks niet volstaat. Hierdoor kan een betere afweging plaatsvinden tussen de verschillende belangen.

Vraag a: In welk stadium is de provincie met het ontwikkelen van een verdringingsreeks op regionaal niveau en wie zijn daar bij betrokken?

Vraag b: Wat zijn de vorderingen van de natuurpartners/ TBO's op het gebied van vasthouden van water en beheer- en inrichtingsmaatregelen die voordelig zijn voor het tegengaan van verdamping en afvoer van water in hun gebieden?

#### Antwoord 59

- a) Door de provincie wordt gewerkt aan een verdringingsreeks voor grondwater. Het proces is opgestart met de partijen die betrokken zijn bij het Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg. Voornemen is om in 2022 een verdringingsreeks grondwater te ontwikkelen en deze uiterlijk in 2023 vast te stellen.
- b) In veel natuurgebieden is en wordt gewerkt aan herstelmaatregelen, zoals het dempen van greppels en slootjes, ven herstel, herstel van kwelstromen, vernatting door opzetten waterpeil en het omvormen van naaldbos naar loofbos. De 1e fase N2000-herstelmaatregelen zijn zo goed als uitgevoerd. De 2e fase wordt nu voorbereid. Naast de reguliere Natura 2000-herstelmaatregelen wordt nu ook gekeken naar extra maatregelen die bijdragen aan versnelling en intensivering van het natuurherstel door o.a. aanpakken van verdroging in de zones rondom natuurgebieden. Hiervoor heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld via het Landelijk Programma Natuur.

#### Vraag 60

Blz 33 De effecten van maatregelen die met name agrarische ondernemers treffen om uitspoeling van mest en andere verontreinigingen naar het water te voorkomen, zijn tot nog toe minder zichtbaar in meetresultaten. Ook in het ondiepe grondwater zitten te veel meststoffen.

Vraag a: Graag een toelichting op de genomen maatregelen, het (geschatte) aantal agrarische ondernemers dat bij de maatregelen betrokken is, en de manier waarop hier controle en handhaving op plaatsvindt.

Vraag b: Hoe realistisch is de indicator 'Alle oppervlaktewaterlichamen in Brabant voldoen aan alle waterkwaliteitseisen conform de Kaderrichtlijn Water in 2027'? Waar blijkt dit uit?

#### Antwoord 60

- a) In 2019 is het project BodemUp gestart in 8 grondwaterbeschermingsgebieden waar de nutriëntengehalten het hoogst zijn. 95% van de agrariërs in die gebieden doet mee aan het project. Vanwege het succes van het project is het project BodemUp ook uitgerold buiten grondwaterbeschermingsgebieden. Eind 2020 deden 529 agrariërs mee die gezamenlijk 745 maatregelen hebben genomen om de waterkwaliteit te verbeteren. De maatregelen die genomen zijn, zijn zeer divers. De maatregelen die het meest zijn toegepast zijn: bemesten op maat (160 maal) organische stof aanvoeren (132 maal), nitraatgehalte meten in het kader van bewustzijn (97 maal), bouwplan aanpassen (75 maal) en bekalken (74 maal). In het project zelf wordt de Plan/Do/Check/Act-cyclus toegepast waarbinnen controle en handhaving op de genomen metingen wordt uitgevoerd. Vanwege het succes wordt het project BodemUp verder opgeschaald naar 1500-2000 agrariërs voor de komende KRW-periode.

- b) Provincie en waterschappen hebben bestuurlijk afgesproken (Koepelovereenkomst en Maatwerk-overeenkomsten) alles op alles te zetten om de uitvoering te versnellen en benodigde maatregelen te nemen, zodat ze in 2027 kunnen laten zien alles gedaan te hebben wat in hun macht ligt om de KRW doelen te halen (maximaal doelbereik). In de verdere samenwerking is afgesproken goed zichtbaar te maken welke afwegingen en keuzes worden gemaakt zodat later in gezamenlijkheid onderbouwd kan worden, waarom doelen wel en niet gehaald zijn. In het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak richten provincie, waterschappen en gebiedspartners momenteel hun uitvoeringsorganisaties in om de opgaves tot 2027 te realiseren. Provincie en waterschappen doen dit in het besef dat zij voor het behalen van de doelen afhankelijk zijn van de inspanningen van anderen waaronder Rijk (beleid ten aanzien van nutriënten) en buitenland.

#### Vraag 61

Blz 38 PNB neemt maatregelen om de externe druk op de natuur te verminderen. Er zijn echter gebieden die te kampen hebben met recreatiedruk en die daarvan schade ondervinden. Hierover staat niets in de begroting terwijl het een realistische dreiging is.

Vraag: Welke aanvullende maatregelen worden, nu of in de nabije toekomst, genomen om de (toegenomen) druk op de natuur door recreatie te verminderen?

#### Antwoord 61

Voor de wettelijk beschermde Natura 2000-gebieden stelt GS een beheerplan vast waarin de doelen uit het aanwijzingsbesluit nader worden uitgewerkt en waarin maatregelen en randvoorwaarden worden opgenomen om deze doelen te realiseren. In voorkomende gevallen kan hierbij ook aandacht worden besteed aan het recreatieve gebruik en de bijbehorende zonering en zonodig het tijdelijk afsluiten van de meest kwetsbare gedeelten van het gebied voor publiek (denk aan het broedseizoen). Deze plannen worden iedere 6 jaar vastgesteld of verlengd.

In de overige natuurgebieden kunnen wij subsidie verlenen voor het natuurbeheer waarbij openstelling voor het publiek een voorwaarde is. De recreatieve zonering is daarbij in de eerste plaats een verantwoordelijkheid voor de eigenaar/beheerder. We gaan er van uit dat een goede afweging gemaakt wordt tussen het natuurbeheer en de bescherming/ontwikkeling van de natuurwaarden.

#### Vraag 62

Blz 39 Om het hele Natuurnetwerk Brabant (NNB) in 2027 te realiseren, is tijdige beschikbaarheid van gronden cruciaal.

Vraag a: Hoe gaat de grondverwerving ten behoeve van het NNB concreet versneld worden en met welke instrumenten?

Vraag b: Waar zijn de geschatte cijfers in de tabel 'Realisatie Natuurnetwerk Brabant: grondverwerving / functieverandering' op gebaseerd en waarom?

Vraag: Op welke manieren kan de provincie (dus niet het Rijk of de gemeente) particulieren, grondbezitters en TBO's stimuleren om tijdelijke natuur te laten ontstaan op percelen binnen het NNB?

#### Antwoord 62

Natuurrealisatie is een taai proces dat enkele jaren loopt. Realisatie worden pas geregistreerd wanneer de verwerving en inrichting helemaal zijn afgerond. Veel projecten zitten in de pijplijn.

Het aanmoedigen van partner organisaties, ondernemers en particulieren is het dagelijks werk van het Groenontwikkelfonds en de provincie. Er liggen afspraken met 6 grote manifestpartners in samenwerkings-overeenkomsten voor NNB. We ontwikkelen maatwerkafspraken met waterschappen en we werken aan een Gebiedsgerichte aanpak groen-blauw.

De cijfers zijn gebaseerd op de voortgangsrapportages van het Groen Ontwikkelfonds en van PAS/N2000 in NNB combinatie met GIS analyses. Dit zijn de bronnen die wij hanteren.

Binnen het NNB streven wij niet naar tijdelijke natuur.

#### Vraag 63

Blz 40 Vraag: In 2021 is de opgave voor de EVZ's geactualiseerd. Graag ontvangen wij een onderbouwing van de geschatte cijfers in de indicator gerealiseerde hectaren (cumulatief) van de EVZ's.

#### Antwoord 63

De geschatte cijfers in de indicator gerealiseerde hectares zijn gebaseerd op de voortgangsrapportage van het Groen Ontwikkelfonds. Momenteel zijn er op 280 ha projecten in uitvoering en heeft het GOB subsidie verstrekt. Daarnaast heeft de Werkeenheid en het GOB een aantal aanvragen in behandeling.

#### Vraag 64

Blz 41 Bosuitbreiding en bosomvorming

Vraag: Hoeveel ha bomen is er momenteel in de provincie Brabant? Hoeveel ha is afgelopen jaren gekapt in Brabant, en met welk doel? En hoeveel ha is er gepland?

Vraag: Wat is de status van de bossenstrategie? Hoeveel van de beoogde 40 miljoen bomen is er in dat kader geplant? En waar? Hoe ziet de planning eruit? Op welke wijze wordt er samengewerkt met organisaties als planboom?

#### Antwoord 64

Brabant beschikt momenteel over ca 70.000 ha bos.

Het kappen van bos vindt plaats om verschillende redenen zoals voor houtproductie, voor aanleg van wegen of woningen en voor het realiseren van specifieke natuurdoelen. Tot voor kort gold voor die laatste categorie een vrijstelling voor het compenseren van het gekapte bos maar in de bossenstrategie is afgesproken ook dat areaal te compenseren. Met terugwerkende kracht zal daarvoor met inzet van de middelen uit het Landelijk Programma Natuur in Brabant 811 ha bos worden gecompenseerd.

De status van de bossenstrategie is dat deze in januari 2020 door GS is vastgesteld en vervolgens door de opeenvolgende coalities onverkort in de bestuursakkoorden is overgenomen.

Momenteel wordt de ambitie uitgewerkt in een uitvoeringsagenda waarin duidelijk wordt gemaakt hoe de planning, de adaptieve financiering en realisatie eruit ziet en op welke wijze er samengewerkt gaat worden met diverse organisaties.

#### Vraag 65

Blz 61 "Verbruikte energie totaal in PJ (bron: Klimaatmonitor). Streefwaarde in 2030 is 240 PJ." Van 2017 tot 2019 is de in Brabant verbruikte energie van 282,5 PJ gedaald naar 281,6 PJ, een reductie van 0,18 %. Voor de streefwaarde van 240 PJ is vanaf 2019 een reductie van zo'n 14,8 % nodig.

Vraag: Waarop is de streefwaarde gebaseerd en wordt het realistisch geacht dat de streefwaarde wordt gehaald met de beoogde inzet?

#### Antwoord 65

Genoemde streefwaarde is gebaseerd op de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek provinciale energiedoelstelling 2030. U bent hierover, via een Statenmededeling, geïnformeerd op 21 augustus 2018. We constateren dat in de periode 2017-2019 de gemiddelde jaarlijkse reductie 0,16% bedraagt. Om de doelstelling in 2030 te behalen is vanaf 2019 een gemiddelde jaarlijkse reductie van 1,45% nodig. We weten dat de besparingen in de komende jaren zullen toenemen, waardoor wij nu nog geen aanleiding zien om ervan uit te

gaan dat de streefwaarde in 2030 niet behaald kan worden, waarbij wij aangeven dat de beschikbaarheid van middelen en vooral capaciteit hierbij een cruciale factor kunnen worden.

#### Vraag 66

p. 67 & 70 Stimulering gebruik ondersteunende maatregelen. Streefwaarde is dat 400 veehouders in 2022 gebruik maken van de ondersteunende maatregelen. Van de € 30 miljoen is er nog € 7,1 miljoen over.

Vraag: In de periode van 2018 t/m 2020 hebben zo'n 700 veehouders gebruikt gemaakt van ondersteunende maatregelen; is de streefwaarde van 400 veehouders voor 2022 gebaseerd op een gelijke gemiddelde bijdrage per veehouder, in relatie tot de resterende middelen? Zo nee, waarop is de streefwaarde van 400 veehouders gebaseerd?

#### Antwoord 66

Nee. Brabant geeft minder middelen uit aan het subsidiëren van innovatie van nieuwe stalsystemen. Hier waren grote bedragen mee gemoeid. Het Rijk heeft met de Sbv-regeling deze rol van de provincie over genomen. De veehouders in transitie ontvangen daardoor gemiddeld kleinere bedragen gekoppeld aan b.v. VABIMPULS (max. € 4.000,- aan het begeleiden van stoppers en omschakelaars) en de firstmovers regeling (max. € 30.000,- voor de uitrol van brongerichte stalsystemen).

#### Vraag 67

p. 67 Realisatie en bieden experimenteerruimte voor innovatieve projecten. Streefwaarde is 3 casussen.

Vraag: Waarop is de streefwaarde van 3 casussen gebaseerd?

#### Antwoord 67

Dat aantal is gebaseerd op de aantallen van de afgelopen jaren. Er is getracht dat streefcijfer, reëel, met ambitie, maar haalbaar te formuleren.

#### Vraag 68

p. 70 De geraamde lasten voor Landbouw en Voedsel in 2022 (€ 5,8 mln) is een factor 4 lager dan in 2021 (€ 23 mln). De geraamde lasten in 2023 (€ 1,1 mln) is vervolgens zelfs een factor 5 lager ten opzichte 2022. Er is al wel een ontwerpversie van het Beleidskader Landbouw & Voedsel 2030 gepubliceerd. Noch in deze begroting, noch in het beleidskader staat een indicatie van de benodigde middelen genoemd.

Vraag: Aan welke orde van grootte moeten we denken bij de dekking van het Beleidskader Landbouw & Voedsel 2030?

#### Antwoord 68

Onder het beleidskader worden uitvoeringsagenda's opgesteld die concreet invulling geven voor een bepaalde periode richting 2030. Er wordt op dit moment gewerkt aan het opstellen van een uitvoeringsagenda Landbouw en Voedsel 2022-2023. Vaststelling is voorzien in het eerste kwartaal van 2022, na het vaststellen van het beleidskader door PS. Voor de jaren 2022 en 2023 is er circa € 20 miljoen beschikbaar.

#### Vraag 69

p. 74 Veilige mobiliteit

Vraag: Wat is het idee achter de twee tabellen die beide precies hetzelfde zouden moeten aangeven (afgaande op de identieke tekst bij de tabellen), maar wel verschillende waarden aangeven onder 2020, en bovendien verder helemaal leeg zijn?

### Antwoord 69

De juiste passage had moeten zijn:

In Brabant streven we naar nul verkeersslachtoffers. Elke verkeersslachtoffer is er één te veel.

- De ontwikkeling van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers (Noord-Brabant & provinciale wegen): aantal dodelijke verkeersslachtoffers (conform CBS) < vorig jaar.

|        | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|--------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Aantal | 99   |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |

In 2030 hebben we de helft minder verkeersongevallen dan in 2020.

- De ontwikkeling van het aantal ongevallen met lichamelijk letsel (Noord-Brabant & provinciale wegen): aantal ongevallen met lichamelijk letsel.

|        | 2020  | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 |
|--------|-------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Aantal | 1.686 |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |

De cijfers in de kolom 2020 zijn de gerealiseerde aantallen.

In de bovenste tabel is de streefwaarde nul uiteindelijk 0. Om een realistische streefwaarde te hebben, sturen we op een jaarlijkse afname van het aantal verkeersdoden.

In de onderste tabel is de streefwaarde een halvering t.o.v. 2020 (zijnde 843 in 2030).

### Vraag 70

p. 75 CO<sub>2</sub>-reductie mobiliteit

De streefwaarde voor de ontwikkeling emissie broeikasgassen vanuit mobiliteit uitgedrukt in CO<sub>2</sub>-equivalenten (in absolute aantallen in tonnen uitstoot) (Noord-Brabant) luidt "emissie < vorige jaar".

Vraag: Hoe is kan bij afsluiting van het begrotingsjaar 2022 bepaald worden of de streefwaarde is behaald, gezien de CO<sub>2</sub>-uitstootgegevens van de klimaatmonitor altijd twee jaar achter lopen (begin 2023 zijn de meest actuele uitstootgegevens die van het jaar 2021, en is dus niet te bezien of de uitstoot in 2022 lager was)?

Vraag: Doel is 50% reductie van broeikasgassen in 2030 t.o.v. 1990. Als we uitgaan van de meest actuele cijfers (2019) moet de CO<sub>2</sub>-uitstoot van verkeer en vervoer in 2030 met zo'n 64%(!) zijn gereduceerd t.o.v. 2019, omdat de uitstoot in 2019 zo'n 35% hoger(!) was dan in 1990. Waarop is de streefwaarde "emissie < vorige jaar" gebaseerd?

Vraag: Op welke wijze is bij het stellen van de streefwaarde "emissie < vorige jaar" rekening gehouden met het aantrekkend autoverkeer t.o.v. van het jaar 2020 waarin we voor een groot deel in coronalockdown zaten?

Vraag: Hoe verhoudt de CO<sub>2</sub>-reductie als gevolg van de geleidelijke opmars naar zero emission-bussen zich tot de CO<sub>2</sub>-reductie bij particulier autoverkeer, in het kader van de totale CO<sub>2</sub>-reductie bij mobiliteit?

Vraag: "We zien volop kansen om met het verduurzamen van het mobiliteitssysteem een bijdrage te leveren aan het realiseren van de doelstellingen (2030/2050) uit het klimaatakkoord op het gebied van energietransitie en CO<sub>2</sub> reductie." Over welke concrete kansen gaat het hier, en is het (technisch) mogelijk om voor die kansen indicatoren/streefwaarden op te nemen, indien PS daar behoefte aan hebben?

### Antwoord 70

We hebben de ambitie van schone, stille en gezonde mobiliteit. Daarbij sluiten wij aan bij de doelstellingen uit het klimaatakkoord om het maatschappelijke effect te meten. De provincie bepaalt vervolgens hoe zij vanuit haar rol een positieve bijdrage kan leveren aan het bereiken van die doelstelling. Uiteraard spelen andere factoren, externe ontwikkelingen en andere actoren hierin een belangrijke rol. Bij dergelijke indicatoren gaat het dus vooral om de positieve ontwikkeling / trend. En het klopt daarbij dat de gegevens met wat vertraging beschikbaar zijn. De provincie ziet in ieder geval een rol via het duurzaam (CO<sub>2</sub> en energieneutraal) aanleggen en onderhouden van provinciale infrastructuur en het stimuleren van elektrisch vervoer (bijvoorbeeld via de OV-concessies).

Waar we nu nog vooral aan de voorkant sturen (via contracten) werken we de komende tijd aan een monitoringssystematiek om ook de daadwerkelijke effecten te kunnen meten.

#### Vraag 71

p. 79 "(...) we benutten in ieder geval de geleerde lessen om een extra stap te zetten in de mobiliteitstransitie door nog meer in te zetten op spreiden en mijden. (...) In die mobiliteitsaanpak zijn gedragsmaatregelen zeer effectief en efficiënt, zoals thuiswerk campagnes, onderwijsaanpak, werkgeversaanpak en pakketten met flankerende maatregelen (A2 en A50). Komend jaar benutten we voor het ontwikkelen van passende indicatoren om de effecten van onze aanpak te kunnen monitoren."

Vraag: Betekent dit dat indicatoren voor de effecten van spreiden en mijden (naar alle waarschijnlijkheid) worden geïntroduceerd in de begroting voor 2023?

Vraag: Waar zit de lastigheid in, in het ontwikkelen van passende indicatoren om de effecten van onze aanpak te kunnen monitoren, dat daar nog een jaar voor nodig is (ook gezien het feit dat in het Beleidskader Mobiliteit (d.d. oktober 2020) deze maatregelen al worden genoemd)?

#### Antwoord 71

Ja, we streven ernaar om de passende indicator(en) op te nemen in de begroting 2023.

Het gaat erom dat de indicator op een juiste manier het effect meet passend bij de ambitie. Er is grote samenhang met andere onderdelen en de invloed van externe factoren. Dat proberen we zo veel als mogelijk te elimineren. Daarnaast gaat het ook om het beschikbaar krijgen van de juiste data. Het is soms een grote uitdaging om voldoende, betrouwbare en tijdige data te verzamelen tegen acceptabele kosten.

## Technische vragen van de fractie VVD

### Vraag 72

Verkeersveiligheid

GS is in gesprek gegaan met V&J om meer mobiele flitspalen in NB te plaatsen. Wat is daar uit gekomen? Hoeveel flitspalen hebben we er nu en hoeveel krijgen we er in 2022 in NB?

### Antwoord 72

De contacten met het OM zijn er en de gesprekken over flitspalen worden gevoerd. Zowel over verplaatsbare flitspalen, over trajectcontroles als over vaste flitspalen. De verantwoordelijkheid voor handhaving ligt primair bij het OM en wij hebben daar als wegbeheerder geen directe invloed op. Iedere wegbeheerder dient deze controles voor het eigen areaal in samenwerking met de lokale politie aan te vragen, wij zijn dus mede aan zet voor de aanvragen langs provinciale wegen. Vervolgens neemt het OM alle aanvragen in behandeling ter beoordeling en maakt in samenhang een afweging om te bepalen waar in Nederland zij de (nieuwe) flitspalen honoreren en plaatsen. Hier hebben wij verder geen invloed op. De aantallen over (verplaatsbare flitspalen) en (traject)controles voor 2022 zijn dus bij ons niet bekend.

De huidige situatie is opgenomen in het overzicht hieronder:

#### OPENBAAR MINISTERIE Dienstverleningsorganisatie Openbaar Ministerie

##### A. HHM-en en weglocaties

Overzicht van alle operationele vaste handhavingsmiddelen van DVOM in het beheergebied van Provincie Noord Brabant d.d. 9-2-2021

##### Flitspalen

| HHMnr | Pleegplaats | Locatie                                          | GPS-coördinaat       | Handhavingsbereik* | Roodlicht | Snelheid |
|-------|-------------|--------------------------------------------------|----------------------|--------------------|-----------|----------|
| 3064  | Lith        | N625 Meester van Coothstraat thv hmp 13.3        | N51.804500 E5.434694 | 2:1RD+2RD          | Nee       | Ja       |
| 3087  | Aalst       | N69 Eindhovenseweg kruising Burgemeester Mollaan | N51.402304 E5.479781 | 2:2RD+3RD          | Ja        | Ja       |
| 3088  | Aalst       | N69 Eindhovenseweg kruising Voorbeeklaan         | N51.401435 E5.479995 | 2:2RD+3RD          | Ja        | Ja       |
| 3716  | Bakel       | N607 Bakelsebrug thv hmp 2.0                     | N51.4938 E5.718      | 2:1RD+2RD          | Nee       | Ja       |
| 3719  | Elsendorp   | N272 Elsendorpseweg thv hmp 12.2                 | N51.5818 E5.7865     | 2:1RD+2RD          | Nee       | Ja       |
| 3720  | Elsendorp   | N272 Elsendorpseweg thv hmp 9.6                  | N51.5766 E5.7499     | 2:1RD+2RD          | Nee       | Ja       |
| 3888  | Sint Hubert | N264 Pastoor Jacobsstraat thv hmp 40.6           | N51.677 E5.8103      | 2:1RD+2RD          | Nee       | Ja       |
| 3895  | Deurne      | N270 Langstraat thv hmp 27.0                     | N51.477260 E5.824268 | 2:1RD+2RD          | Nee       | Ja       |
| 3896  | Deurne      | N270 Langstraat thv hmp 28.7                     | N51.485512 E5.844692 | 2:1RD+2RD          | Nee       | Ja       |

\*) Totaal aantal gehandhaafde rijstroken; RD: rechtdoor; LA: linksaf; RA: rechtsaf

##### Trajectcontrolesystemen

| HHMnr | Traject                            | Onderdelen        | Locatie  | GPS-coördinaat   | Bijzonderheden                                              |
|-------|------------------------------------|-------------------|----------|------------------|-------------------------------------------------------------|
| 5209  | N639 tussen Baarle-Nassau en Chaam |                   |          |                  |                                                             |
|       |                                    | Mottobord         | N639 3,3 | 51.45908 4.91280 | T.b.v. sectie 52090001 (Rechts)                             |
|       |                                    | Mottobord         | N639 8,6 | 51.49806 4.87131 | T.b.v. sectie 52090002 (Links)                              |
|       |                                    | Opstelpunt (Mast) | N639 3,5 | 51.45980 4.91177 | Twee camera- en twee flitsmasten, energie- en wegwakantkast |
|       |                                    | Opstelpunt (Mast) | N639 8,5 | 51.49701 4.87222 | Twee camera- en twee flitsmasten, energie- en wegwakantkast |

### Vraag 73

Verkeersveiligheid

Hoeveel trajectcontroles worden in 2022 in NB uitgevoerd? Hoeveel is dat meer dan in 2021?

### Antwoord 73

Zie antwoord 72. Het OM is primair verantwoordelijk het uitvoeren van (traject)controles. De aantallen zijn dus niet direct bij ons bekend.

### Vraag 74

Ondermijning

Jaarlijks wordt een online campagne uitgevoerd om de weerbaarheid en meldingsbereidheid van onze inwoners te vergroten. In hoeverre is de meldingsbereidheid nu al positief beïnvloed? Is dat uit te drukken in cijfers? Zo nee, hoe dan wel?

### Antwoord 74

Antwoord volgt

#### Vraag 75

Ondermijning

Hoeveel gemeenten hebben zich al gemeld voor de subsidie voor de onlinecampagne? Hoeveel gemeenten hebben de bijtende bende bus aangevraagd en voor hoeveel gemeente is ruimte om de bijtende bende bus aan te vragen?

#### Antwoord 75

Sinds maandag 11 oktober is een aanvullende subsidie vanuit de provincie officieel beschikbaar. Inmiddels hebben de volgende gemeenten zich hiervoor gemeld of hebben reeds gebruik gemaakt van eerdere bijdrage:

Social mediacampagne 'Samen voor een veilige buurt': 17 gemeenten

Bernheze, Sint Anthonis, Boxmeer, Gemert-Bakel, Someren, Helmond, Asten, Laarbeek, Deurne. Uit de eerdere bijdrage: Breda, Loon op Zand, Goirle, Best, Vught, Tilburg, Den Bosch, Eersel.

Bijtende Bende: 18 gemeenten

Vught, Boxtel, Sint-Michielsgestel, Heusden, Meierijstad, Heeze, Bernheze, Deurne, Veldhoven, Helmond, Boekel, Asten, Someren, Son en Breugel. Uit de eerdere bijdrage: Zundert, Woensdrecht, Drimmelen, Eersel.

Totaal: 29 gemeenten

Er is een aanvullende provinciale subsidie van € 100.000,- beschikbaar voor de inzet van beide instrumenten met een cofinanciering van 2/3 deel van het totaal. Voor de Bijtende Bende betekent dit een bedrag van € 1000,- per inzet. Er zouden dus in theorie 100 inzetten van de Bijtende Bende kunnen worden gedaan. Al is een gedeelte van het subsidiebedrag natuurlijk ook bedoeld voor een gecombineerde inzet met de social mediacampagne, dus stel dat dit de helft is dan kun je 50 inzetten van de Bijtende Bende doen waarvan er nu 14 zijn gedaan of gepland. Er zijn er dus globaal gezien nog zo'n 34 over die tot juni 2022 ingezet kunnen worden. Verwachting is dat we Brabant redelijk kunnen afdekken.

#### Vraag 76

Drugsdumpingen

Hoeveel drugsafvaldumpingen zijn er gedaan in NB in 2021 en hoeveel meldingen van drugsafvaldumpingen zijn er gedaan in 2021?

#### Antwoord 76

Antwoord volgt

#### Vraag 77

Drugsdumpingen

Hoeveel grondeigenaren (en andere partijen) hebben provinciale subsidie aangevraagd als (gedeeltelijke) compensatie?

#### Antwoord 77

In Brabant zijn, per 20 oktober 2021, twaalf gedupeerden die subsidie hebben aangevraagd in 2021. Negen daarvan betroffen nog dumpingen in 2020 (geen van vóór 2020). Van het totaal aantal subsidieaanvragen zijn er negen toegewezen, de overige zijn nog in behandeling of zijn afgewezen. Van het totaal zijn er negen publiekrechtelijke aanvragers.

#### Vraag 78

Drugsdumpingen

Wordt in NB al gebruik gemaakt van het afpakkfonds? Het fonds dat bestaat uit afgepakt geld van criminelen dat gebruikt kan worden om het opruimen van drugsafvaldumpingen te betalen. Zo ja hoeveel dumpingen zijn hiervan opgeruimd? Zo nee, wordt hier in 2022 wel gebruik van gemaakt?

#### Antwoord 78

Vanuit de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid (tevens beheerder van het afpakkfonds) wordt jaarlijks € 1 miljoen beschikbaar gesteld aan de provincies voor de opruimkosten van drugsafvaldumpingen in de natuur. Wij ontvangen deze bijdrage via het provinciefonds volgens een afgesproken verdeelsleutel (decentralisatie-uitkering). Dit is administratief en juridisch de meest eenvoudige oplossing.

#### Vraag 79

VTH

Omgevingsdiensten en GS zijn na de evaluatie van het Brabants Omgevings Datalab (BOD) enthousiast over de resultaten. Hoeveel fte werkt op dit moment bij het BOD? Is GS voornemens het BOD in 2022 uit te breiden? Zo ja met hoeveel fte? Zo nee, waarom niet?

#### Antwoord 79

Het BOD is een samenwerkingsverband tussen de 3 Brabantse omgevingsdiensten en de provincie, het is niet zozeer een opdrachtgever- opdrachtnemerrelatie. Iedere partij ziet de meerwaarde van het BOD voor een professionele ondersteuning en doorontwikkeling van het VTH-werk. Iedere partij draagt een min of meer gelijkwaardig deel bij. Grofweg komt dit neer op een totaal van 4 fte, vanuit de provincie wordt 1 fte ingezet.

Komend jaar zet het BOD in op het informeren en betrekken van gemeenten bij de werkwijze van het BOD. Dit kan consequenties hebben voor de capaciteit vanuit de omgevingsdiensten.

Mocht het nodig zijn dat we toch vanuit de provincie de bezetting van het BOD wensen uit te breiden en als hiervoor extra middelen benodigd zijn, dan bekijken we hoe we dat vormgeven.

#### Vraag 80

VTH

Het Convenant Groene handhaving (mei 2017) heeft als belangrijk doel het mogelijk maken dat buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) op elkaars grondgebied en over gemeentegrenzen heen kunnen optreden. Dat is zonder deze juridische basis niet mogelijk. Dit convenant is oktober 2020 afgelopen. Is er al een nieuw convenant ondertekend? Zo ja wanneer, Zo nee waarom niet en is GS voornemens ervoor te zorgen dat dit voor 2022 geregeld is?

#### Antwoord 80

Deels. Het nieuwe convenant is inmiddels gereed en wordt na het herfstreces aangeboden aan de betrokken organisaties ter ondertekening. We spannen ons in om dit voor 2022 te regelen. Het nieuwe convenant kent geen einddatum meer, dit scheelt in de toekomst het tijdrovend proces voor gezamenlijke ondertekening. Daarnaast zijn we in gesprek met het rijk om de eisen uit het convenant op te laten nemen in landelijke regelgeving.

#### Vraag 81

Woningbouwopgave

Hoeveel woningzoekenden in Brabant zijn op zoek naar een eerste woning?

#### Antwoord 81

In onze meest recente bevolkings- en woningbehoefteprognose (sept. 2020) is het woningtekort – anno 2020 – geraamd op 2,5% à 3%, of circa 30.000 woningen. Dit woningtekort geeft het saldo weer van urgent woningzoekenden (huishoudens zonder woning). In onze vooruitberekeningen met betrekking tot de groei van de woningvoorraad is ervan uitgegaan, dat dit woningtekort in de loop van de prognoseperiode wordt weggewerkt, met de nadruk op de inloop van dat woningtekort in de eerste 10-15 jaar. Wij hebben geen gegevens over de specifieke samenstelling van dit tekort, wat betreft huishoudens die op zoek zijn naar een eerste woning. In het woningtekort zitten naar jongeren op zoek naar (eerste) woonruimte, bijvoorbeeld ook huishoudens die willen scheiden (dus vanuit een bestaande woning) of mensen die tijdelijk elders verblijven (bijv. op een recreatiepark) en (weer) woonruimte nodig hebben. Onze inzet is gericht op versnelling van het woningbouwtempo (o.a. via de Flexpool Versnelling Woningbouw), zodat bestaande achterstanden eerder worden ingelopen en woningtekorten sneller worden teruggebracht.

#### Vraag 82

Woningbouwopgave

Hoeveel woningzoekenden in Brabant zijn niet zozeer op zoek naar een eerste, maar naar een andere woning?

#### Antwoord 82

Zie het antwoord op vraag 81.

#### Vraag 83

Woningbouwopgave

Hoe lang bedraagt in de te onderscheiden regio's van Brabant de gemiddelde wachttijd voor een sociale huurwoning, gerekend vanaf het eerste moment dat een woningzoekende actief gaat reageren op het woningaanbod, tot aan het moment dat een woning wordt geaccepteerd? (N.B: we bedoelen dus niet de gemiddelde inschrijvingsduur)

#### Antwoord 83

Dat is ons niet bekend. Veelal wordt gerekend met inschrijftijden (bij een woningbouwcorporatie), die per regio en gemeente (sterk) verschillen.

#### Vraag 84

Woningbouwopgave

A Hoe lang bedraagt in de te onderscheiden regio's van Brabant de gemiddelde zoektijd naar een koopwoning, voor zover dit bijvoorbeeld via makelaars bekend is, gerekend vanaf het moment dat iemand actief op zoek gaat, totdat een voorlopige koopovereenkomst wordt gesloten? B Hoeveel woningzoekenden in Brabant zijn op zoek naar een eerste woning?

#### Antwoord 84

- a) Deze zoektijden zijn bij ons niet bekend.
- b) Zie het antwoord op vraag 81.

#### Vraag 85

Woningbouwopgave

Is ten aanzien van de vragen 83 en 84 bekend of daarbij nog een afwijkend beeld bestaat in wacht- en zoektijden tussen eerste woningzoekenden en overige woningzoekenden?

#### Antwoord 85

Nee, dat is niet bekend.

#### Vraag 86

Woningbouwopgave

Is ten aanzien van de vragen 3 en 4 bekend of daarbij nog een afwijkend beeld bestaat in wacht- en zoektijden tussen eerste woningzoekenden en overige woningzoekenden?

#### Antwoord 86

Nee, dat is niet bekend.

#### Vraag 87

Programma natuur

Pag 38: Welke soorten (flora & fauna) zijn er in de afgelopen 10 jaar in de Provincie Noord-Brabant verdwenen? Kan hiervan een overzicht per jaar gegeven worden?

#### Antwoord 87

Er zijn geen volledig dekkende Brabantbrede inventarisatiegegevens beschikbaar over soorten. Nadere informatie over bepaalde prioritaire soorten is te vinden op <https://www.brabantinzicht.nl/>. Vanuit bepaalde netwerken komt wel naar boven als bepaalde soorten niet meer worden waargenomen. Bekend is dat bijvoorbeeld zwarte stern, kuifleeuwerik, en dwerggras in de laatste 5 jaar niet meer als gevestigde soort in de provincie zijn waargenomen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de verslechterde situatie van de broedgebieden en het verdwijnen van leefgebieden en niet met bijvoorbeeld klimaatverandering.

#### Vraag 88

Programma natuur

Pag 38: Welke bedreigde soorten (flora & fauna) zijn er nu nog in de Provincie Noord-Brabant?

#### Antwoord 88

De bedreigde soorten in de provincie Noord-Brabant publiceren wij jaarlijks via de [Lijst prioritaire soorten](#) als onderdeel (bijlage 1) van de subsidieregeling natuur.

#### Vraag 89

Programma natuur

Pag 39: Kunt u per Natura2000 gebied aangeven welke bedreigde soorten (flora & fauna) er voorkomen en in welke hoeveelheid zij voorkomen?

#### Antwoord 89

Deze informatie kunt u vinden in de [Natura 2000-beheerplannen](#) per gebied..

#### Vraag 90

Programma natuur

Pag 39: Kunt u per Natura2000 gebied een overzicht geven welke maatregelen er genomen zijn en wat het effect van deze maatregelen is geweest op de staat van de natuurgebieden en op de soorten (flora & fauna) die er leven?

#### Antwoord 90

Het overzicht van de herstelmaatregelen, die in de 1<sup>e</sup> fase N2000-herstel zijn en worden genomen vindt u in de [Natura 2000-beheerplannen](#) en [PAS-gebiedsanalyses](#).

We melden de voortgang van de herstelmaatregelen in de [jaarlijkse landelijke voortgangsrapportage](#), voeren jaarlijks veldbezoeken uit en zijn gestart met Proces Indicatoren-monitoring (cf. landelijke afspraken).

De provincie [monitort](#) De staat van de Brabantse natuurgebieden en flora en fauna.

Op 29 juni 2021 zijn PS met een [Statenmededeling](#) geïnformeerd over de vierjaarlijkse rapportage '[Toestand van de Brabantse Natuur](#)'.

#### Vraag 91

Programma natuur

Pag 40: Hoeveel hectare natuur wordt In Brabant beheerd door andere organisaties dan Staatsbosbeheer? Kan hier een gedetailleerd overzicht van gegeven worden?

#### Antwoord 91

Het onderstaande overzicht is gebaseerd op de jaarrapportage 2020, stand van zaken 31-12-2020.

|                                              | Beheerde ha's natuur met SNL-subsidie in het NNB |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Staatsbosbeheer                              | 28.580                                           |
| Andere terreinbeherende organisaties (TBO's) | 27.415                                           |
| Natuurcollectieven                           | 23.498                                           |
| Particulieren                                | 2.554                                            |
| totaal                                       | 82.048                                           |

#### Vraag 92

Programma natuur

Pag 40: Op welke manier worden deze andere organisaties gestimuleerd om natuurbeheer over te nemen?

#### Antwoord 92

De subsidie voor natuurbeheer staat open voor iedereen. In Noord-Brabant hebben de provincie en de manifestpartners zich verenigd in de [Werkeenheden Natuurnetwerk](#) die initiatiefnemers stimuleert en ondersteunt om nieuwe natuur te realiseren. Zij adviseren over de opzet van kansrijke projecten en ondersteunen bij het opstellen van subsidieaanvragen voor het [Groen Ontwikkelfonds Brabant \(GOB\)](#). Na realisatie kan voor deze gebieden natuurbeheerssubsidie aangevraagd worden.

#### Vraag 93

Programma Energie

Pag 59: Kunt u een actueel overzicht geven van de netcapaciteit per regio die nog beschikbaar is? Waar zitten de grootste knelpunten?

#### Antwoord 93

Zie hiervoor het actuele overzicht van Enexis via: <https://www.enexis.nl/zakelijk/duurzaam/beperkte-capaciteit/gebieden-met-schaarste>.

Dit is het meest actuele beschikbare overzicht. Overzichten worden door Enexis regelmatig bijgewerkt.

#### Vraag 94

Algemeen inleidende hoofdstuk, Water en Bodem, Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Pag. 5 laatste zin: Welke nieuwe afspraken zijn dat?

#### Antwoord 94

Het gaat om bijvoorbeeld de koepelovereenkomst en maatwerkovereenkomsten tussen de waterschappen en provincie voor de groen-blauwe opgaven 2022-2027.

#### Vraag 95

Algemeen inleidende hoofdstuk, Water en Bodem, Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Pag. 6 een-na-laatste alinea: Kan GS voorbeelden van deze 13 werklocaties benoemen?

#### Antwoord 95

Het betreft de volgende werklocaties:

Theodorushaven – Bergen op Zoom

Haven Moerdijk – Moerdijk

Vosdonk – Etten-Leur

Vijf Eiken – Oosterhout

Haven – Waalwijk

Kraaiven/Vossenbergh – Tilburg

Loven – Tilburg

De Rietvelden – 's-Hertogenbosch

De Dubbelen – Meierijstad

Moleneind – Oss

Ekkersrijt – Son en Breugel

De Hurk – Eindhoven

Hoogeind/BZOB – Helmond

#### Vraag 96

Programma Water

Pag. 31 een-na-laatste alinea, 2e regel: Kan GS voorbeelden geven van humane functies?

#### Antwoord 96

Het gaat met name om drinkwater. Daarnaast is ook zwemwater te beschouwen als een humane functie.

#### Vraag 97

Programma Vrije tijd, cultuur, sport en erfgoed

Pag. 86 midden: Welke 7 talentenhubs zijn dat? C.q. waar zijn deze?

#### Antwoord 97

Dit betreft de volgende talentenhubs:

- Beeldende kunst (2 x): Design to market en Jump
- Muziek: Music Hub Brabant
- AV/Film: Talentontwikkeling Next 2.0/Doc Next
- Theater/dans/circus: Plan
- Letteren (2x): Wolk en Inversie

De talentenhubs zijn samenwerkingsverbanden van meerdere overwegend Brabantse culturele instellingen. De activiteiten van de talentenhubs vinden in heel Brabant plaats.

Zie ook [www.talenthubbrabant.nl](http://www.talenthubbrabant.nl).

#### Vraag 98

Programma Vrije tijd, cultuur, sport en erfgoed

Pag. 87 2e alinea: Welke 5-tal projecten zijn dat?

#### Antwoord 98

Momenteel lopen er 4 projecten die ook in 2022 door lopen:

- 3D Swimanalyzer – ontwikkelen en valideren van een prototype voor het visualiseren van de (zwem)slagtechniek in 3D, om meer gedetailleerde en vooral ook sneller feedback te kunnen genereren ter bevordering van de zwemtechniek in trainingssituaties
- 3D spier echografie - project gericht op verbetering van de monitoring van het fysiologische profiel van atleten en het herstel van blessures, om coaches te helpen in hun trainingsvoorschrift om de individuele prestaties van voetballers en zwemmers te optimaliseren
- Kwantificeren trainingsbelasting – doorontwikkeling van de monitoring van de trainingsbelasting van turners met behulp van draagbare sensortechnologie om zo coaches (en sporters) individueel en gericht inzicht in en feedback over hun trainingen en trainingsbelasting te geven
- Sport Motion Capture – ontwikkeling van een uniek tracking systeem in Area51 dat realtime en continue positie en snelheid meet van BMX-freestyle (en in de toekomst ook andere urban) sporters

Een vijfde project wordt nog ontwikkeld.

#### Vraag 99

Programma Vrije tijd, cultuur, sport en erfgoed

Pag. 88, 102 regel van onder aangaande 'responsieve aanpak': Zijn er al initiatieven vanuit de samenleving en zo ja, welke zijn dat?

#### Antwoord 99

Ons is een aantal initiatieven bekend die zich vooral nog in de voorbereidende fase bevinden. Het verst gevorderd is een initiatief met betrekking tot de rol van landgoederen bij klimaatadaptatie waarvoor nu een voorstel wordt voorbereid. Wij zijn hierbij betrokken vanuit zowel de beleidsterreinen erfgoed als water en natuur. Dat voorstel zal naar verwachting rond de jaarwisseling bij de provincie onder de aandacht worden gebracht.

#### Vraag 100

Kan PNB een overzicht geven van de afgeronde & lopende haalbaarheidsstudies, verkenningen en uitwerkingen naar een buisleidingentracé tussen Chemelot en Rotterdam?

Op welke manier is PNB hierbij betrokken?

Welke voor Brabant relevante uitkomsten uit deze trajecten kan PNB melden, bijvoorbeeld als het gaat om meekoppelkansen van een buisleidingentracé door Brabant en om de reductie van risico's langs de Brabantroute als gevolg van het verplaatsen van stofstromen van het spoor naar buisleidingen?

#### Antwoord 100

#### Vraag 101

Vrijtijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Extra impuls gelden motie 33. Zijn deze incidenteel (eenmalig) of nemen we dit extra bedrag structureel mee naar volgende jaren?

#### Antwoord 101

Deze extra middelen zijn eenmalig / incidenteel. Het betreft de uitvoering van een motie die door PS is aangenomen. GS plaatsen deze motie in de context van Covid-herstel van de hard geraakte cultuursector.

#### Vraag 102

Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Worden alle afspraken die gemaakt zijn met PZN voldoende nagekomen? Is het mogelijk de toegezegde subsidie tot 2024 opnieuw te bekijken? Hierbij doelen we op de periode niet tijdens, maar na corona nu alle theaters weer optredens en gasten mogen ontvangen.

#### Antwoord 102

Het betreft een meerjarige subsidie (2021-2024) waarover jaarlijks de voortgang wordt gerapporteerd. De eerste voortgangsrapportage verwachten we medio 2022. De subsidieafspraken met PZN liggen vast tot en met 2024.

#### Vraag 103

Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Bij sport worden naast gelden uit de provincie via cofinanciering gelden uit het bedrijfsleven ingezet. Binnen korte tijd moet resultaat zichtbaar zijn m.b.t. talentontwikkeling, educatie, innovatie etc. Streven we er naar ook bij cultuur op dezelfde manier zichtbaar resultaat te vragen en cofinanciering met het bedrijfsleven in te gaan zetten?

#### Antwoord 103

Wij beoordelen deze vraag als politiek van aard en hebben deze dan ook niet in het proces van technische vragen beantwoord. Het staat u natuurlijk vrij deze vragen te stellen tijdens de behandeling van de begroting op 5 november.

#### Vraag 104

Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed

Inmiddels zijn er miljoenen 'uitgegeven' van de beschikbare gelden voor de portefeuille Vrije Tijd, Cultuur, Sport, Recreatie. Kunt u ons in een tabel een specificatie geven hoe de gelden verdeeld over de portefeuille besteed zijn?

#### Antwoord 104

Vanuit de BA middelen 20-23 is er € 36 mln beschikbaar gesteld voor de portefeuille Vrijetijd, Cultuur, Sport en Erfgoed (inclusief € 6 mln addendum BA). Tevens was € 4,5 mln restant middelen Sociale Veerkracht beschikbaar voor herinzet. Daarmee totaal beschikbaar € 40,5 mln. Hiervan is reeds € 24,7 mln als volgt ingezet.

| Onderwerp                                                                                                                                                                                                                                                | Bedrag<br>(in mln)                                               | Besluit                                                                                                                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Sport 2021                                                                                                                                                                                                                                               | € 3,5                                                            | <a href="#">Statenmededeling voortgang ontwikkeling kader '21 en '22 / 2e BURAP 2020</a>                                                                                             |
| Cultuur: Philharmonie Zuidnederland 2022 - 2024                                                                                                                                                                                                          | € 4,5                                                            | <a href="#">Statenvoorstel 20/62 Inzet PZN 2022 - 2024</a>                                                                                                                           |
| Kader Vrijetijd, Cultuur en Sport '21/'22:<br><i>Sport</i><br><i>Vrijetijdseconomie</i><br><i>Werkbudget</i><br><i>Adaptieve inzet:</i><br><i>Waarvan gereserveerd:</i><br><i>Sport: Topsportevenementen</i><br><i>Cultuur: aanvulling impuls gelden</i> | € 11,7<br>€ 4,2<br>€ 0,9<br>€ 0,6<br>€ 6,0<br><br>€ 1,0<br>€ 2,4 | <a href="#">Statenvoorstel 03/21 Kader Vrijetijd, Cultuur en Sport '21/'22</a><br><br><br><br><br><br><br><a href="#">Statenmededeling uitvoeringsagenda '21/'22 / 2e BURAP 2021</a> |

| Onderwerp                        | Bedrag<br>(in mln) | Besluit                                                                                                      |
|----------------------------------|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                  |                    | <i>O.b.v. motie PPN 2022</i>                                                                                 |
| Verlenging Kader Erfgoed '21/'22 | € 5,0              | <a href="#">Statenvoorstel 95/20 Verlenging Kader Erfgoed</a>                                                |
| Totaal                           | € 24,7             | Waarvan € 20,2 mln BA middelen 2020-2023 en € 4,5 mln herinzet restant middelen stelpost Sociale Veerkracht. |

#### Vraag 105

VRAAG VERVALT

#### Antwoord 105

#### Vraag 106

Mobiliteit

Is er voldoende flexibiliteit om ook gedurende de concessie een veranderende vraag inzake OV op te kunnen vangen?

#### Antwoord 106

Ja, we zorgen steeds voor een passend aanbod bij de actuele reizigers aantallen. Daarbij moet de inzet betaalbaar en doelmatig blijven. We streven ernaar om het aanbod in ieder geval niet meer dan 10% te laten afnemen om weer snel te kunnen ophalen bij toenemende aantallen (de Staten zijn hierover geïnformeerd). Daarvoor wordt er in nauw contact met de vervoerder voortdurend gemonitord. Hierbij is het natuurlijk wel zo dat er niet elke dag een andere dienstregeling gereden kan worden. Aanpassingen in de vraag naar vervoer moeten dus wel een bepaalde structurele tendens laten zien of er moet sprake zijn van een evenement waarbij extra vervoer geregeld kan worden. Om in te spelen op de veranderende vraag en innovaties voeren we daarnaast ook pilots gedeelde mobiliteit uit waarvoor ook apart budget beschikbaar is.

## ***Technische vragen van de fractie PVV***

### Vraag 107

p3:

"Hoosbuien en wateroverlast. Één van de tekenen dat ons klimaat langzaam verandert". Kunt u middels statistische gegevens aantonen dat er perioden zijn geweest dat "het klimaat" niet veranderde?

### Antwoord 107

Voor statistische gegevens ten aanzien van de ontwikkeling van het klimaat verwijzen wij u naar het KNMI – Nationaal kennisinstituut voor weer, klimaat en seismologie en naar de rapporten van het IPCC (The Intergovernmental Panel on Climate Change). Op 25 oktober 2021 publiceert het KNMI het Klimaatsignaal '21. Hierin wordt uitgelegd wat de kennis uit het meest recente IPCC-rapport betekent voor het klimaat en de weersextremen in Nederland.

### Vraag 108

p3: "Het klimaat aanpakken" en "de energietransitie" "draagt bij aan het afremmen van verdere klimaatverandering". Kunt u dit kwantificeren? In graden Celsius, droogte, wateroverlast, storm, et cetera? Zo nee, waarom dan deze harde stelling?

### Antwoord 108

De samenhang tussen broeikasgasemissies en de klimaatverandering van de aarde, waaronder de toename van de temperatuur, is inzichtelijk in de internationale IPCC rapporten. In deze rapporten heeft de internationale wetenschap overtuigend de samenhang tussen uitstoot en klimaatverandering aangetoond.

Het beperken van de opwarming van de aarde is een 'outcome' waaraan in mondiaal verband wordt samengewerkt. Als onderdeel van de internationale samenwerking hebben de Nederlandse overheden, waaronder de provincie Noord-Brabant, zich gecommitteerd aan de doelen voor vermindering van broeikasgasuitstoot.

### Vraag 109

p6: Energietransitie

- U stelt dat tenminste 50% van de energie "duurzaam" opgewekt dient te worden in 2030.

Kunt u aangeven wat de rol in het totale energieverbruik van windenergie, zonne-energie, biomassa, afvalverbranding, biofuels, etc, actueel is (uitputtend overzicht) en op welke ontwikkeling u richting 2030 vooral wél en vooral níet wilt inzetten om het gestelde doel (120 van 240PJ in 2030?) te halen?

- Hoeveel PJ finaal energieverbruik heeft Noord-Brabant naar verwachting in 2022? (Corona-effect buiten beschouwing gelaten)

- Kunt u aangeven in hoeverre de netcapaciteit in het gedrang is, indien er afgezien zou worden van wiebelstroom (instabiele, weersafhankelijk energie-opwekking) en waardoor er dan nog problemen ontstaan?

### Antwoord 109

In de Energieagenda 2019-2030 is deze doelstelling vastgelegd. De doelstelling is gebaseerd op het rapport 'Energiedoelstellingen Brabant 2030: Een onderzoek naar de haalbaarheid van de energiedoelstellingen van de provincie Brabant en haar rol hierin.' In dit onderzoek is aangegeven wat, in het innovatieve scenario, de mogelijke energiemix in Brabant in 2030 kan zijn. Korthedshalve verwijzen wij u naar figuur 1 van genoemd rapport.

Hoe groot het te verwachten finale energieverbruik in 2022 is, is niet onderzocht. De gegevens over de afgelopen jaren bieden houvast om een eigen beeld te creëren in welke orde van grootte dit zal zijn.

Naar aanleiding van statenvragen hebben wij Enexis hier recent op bevestigd. Enexis geeft het volgende aan: "Op dit moment bestaat in de provincie Noord-Brabant geen transportschaarste voor afname van elektriciteit en zijn qua afname geen knelpunten in de woningbouw voorzien. Echter, we verwachten op korte termijn hier wel

verandering in.” Enexis kan geen kwantitatieve onderbouwing geven op bovenstaande vraag, omdat Enexis niet beschikt over de meerjarenplanning voor nieuwbouw voor alle gemeenten.”

#### Vraag 110

p7:Klimaatproof Brabant. Kunt u aangeven wanneer geen droogte en geen wateroverlast wél vanzelfsprekend waren?

#### Antwoord 110

Ook zonder klimaatverandering komen drogere perioden en perioden met veel regenval voor. Door klimaatverandering worden de winters in Nederland echter natter en de zomerneerslag grilliger. Nederland zal daardoor veel vaker dan in het verleden te maken krijgen met lange perioden van droogte en extreme neerslag en, zonder maatregelen, dus vaker met de gevolgen van droogte voor landbouw, natuur, economie etc. en van wateroverlast.

#### Vraag 111

p8: duurzame mobiliteit

- U stelt jaarlijks € 10 miljoen meer nodig te hebben voor onderhoud en daarnaast € 7 miljoen structureel te “moeten” bezuinigen. Deze € 17 miljoen wordt uit de reserve “Verkeer en Vervoer” gehaald. Was deze reserve ooit opgezet om dergelijke exploitatiegaten te dichten?
- Algemeen: graag een uitputtend overzicht per jaar van de totale lengte van het Brabants provinciaal wegennet en de opbrengsten uit opcenten MRB in de periode 2011 tot en met 2021 en doorkijk naar verwachtingen in 2022 en 2023 (3 kolommen: jaartal - km weg - € opcenten)

#### Antwoord 111

- De conclusie dat we € 17 mln ten laste van de reserve Verkeer & Vervoer brengen om een exploitatiegat te dichten is niet juist.

Er is aangegeven dat we verwachten € 10 mln meer nodig te hebben in de toekomst voor de onderhoudstaak provinciale wegen. De oorzaak heeft te maken met de uitbreiding en opwaardering van de provinciale infrastructuur. We hebben daarbij ook aangegeven dat we een aantal mogelijke bezuinigingsvoorstellen uitwerken en daarmee terugkomen bij de Staten. Er heeft dus nog geen besluitvorming plaatsgevonden over de omvang van een eventuele claim en de herkomst van de dekking.

In de Programmering Mobiliteit 2022-2030 is aangegeven dat we voornemens zijn om de taakstelling van € 7 mln voor het beleidsveld i.h.k.v. van het bestuursakkoord ten laste te brengen van de reserve Verkeer & Vervoer. Daarmee zijn de beschikbare middelen voor de ontwikkelagenda mobiliteit minder. Er is dus geen sprake van een exploitatietekort mobiliteit dat we nu dekken uit de reserve.

- De opcenten MRB betreffen algemene dekkingsmiddelen en zijn daarmee niet specifiek gekoppeld aan uitgaven voor mobiliteit of infrastructuur.

#### Vraag 112

p8:

- Hoeveel agrarische bedrijven zijn er minder in Brabant?
- Kunt u een overzicht geven van de ontwikkeling van het totale bedrijfsoppervlak binnen de agrarische sector in Brabant over de afgelopen vijf jaar?
- Kunt u daarnaast over dezelfde periode ook een overzicht geven van de gemiddelde bedrijfsgrootte binnen dezelfde sector, maar uitgesplitst naar de deelsectoren landbouw/vee(vlees)/melk?
- Kunt u deze cijfers m.b.t. de gemiddelde bedrijfsgrootte ook overleggen van heel Nederland?

#### Antwoord 112

- Het aantal agrarische bedrijven in Noord-Brabant is gedaald van 9.916 in 2016 naar 9.373 in 2020. Nadere informatie over de ontwikkeling van het aantal agrarische bedrijven m.b.t. de veehouderij is te vinden op het [infoboard Veehouderij](#).
- Het totale bedrijfsoppervlak is gedaald van 24.042.969 are in 2016 naar 23.831.659 are in 2020. Specifiekere gegevens zijn beschikbaar via het [CBS](#)
- De ontwikkeling van het gemiddeld aantal dieren per bedrijf tussen 2016 en 2020 in Noord-Brabant is als volgt:  
Rundveebedrijven: van 179 naar 177  
Melkveebedrijven: van 103 naar 106  
Varkensbedrijven: van 3646 naar 4616  
Kippenbedrijven: van 63.778 naar 69.655  
Specifiekere gegevens zijn beschikbaar via het [CBS](#)
- De ontwikkeling van het gemiddeld aantal dieren per bedrijf tussen 2016 en 2020 in Nederland is als volgt:  
Rundveebedrijven: gelijkblijvend op 160  
Melkveebedrijven: van 97 naar 101  
Varkensbedrijf: van 2.768 naar 3.360  
Kippenbedrijven: van 53.750 naar 57.680
- Specifiekere gegevens zijn beschikbaar via het [CBS](#)

#### Vraag 113

p8: "werken aan een Brabantse landbouw die landschaps- en gemeenschapsinclusief is". Hoe en met wat gaat gemeten worden of dit verbeterd is?

#### Antwoord 113

We willen werken aan een natuurinclusieve en biologische landbouw die in de toekomst een bijdrage blijft leveren aan het landschap van het Brabantse platteland. Het werken aan een verbeterde boer – burger en boer – overheid relatie is een van de doelstellingen van het Beleidskader Landbouw en Voedsel 2030. De kwaliteit en de inrichting van het landelijk gebied (o.a. herbestemming VAB's) en daarmee de leefbaarheid is een belangrijk onderdeel van de doelstelling gemeenschapsinclusief. Voor de behandeling van het beleidskader in de Provinciale Staten zal via de commissie Sturen & Verwantwoorden worden gesproken over hoe de doelstellingen vertaald kunnen worden naar meetbare indicatoren.

#### Vraag 114

p16/17: Indicator "de kwaliteit van openbaar bestuur bevorderen we via bestuurlijke samenwerking in Brabant". Hoe is dat een indicator van een provinciale doelstelling?

#### Antwoord 114

De maatschappelijke opgaven zijn van een dermate grote omvang dat we het als afzonderlijke overheidslagen niet (meer) alleen kunnen. Samenwerking tussen de verschillende overheden (Rijk, provincie, regio's, gemeenten, waterschappen) en private partners is onvermijdelijk geworden. Door die samenwerking goed te ondersteunen en te verdiepen is het de verwachting dat grote maatschappelijke opgaven (die ook een provinciaal belang dienen) beter het hoofd kunnen worden geboden waardoor de kwaliteit van het openbaar bestuur als geheel toeneemt.

#### Vraag 115

p16/17: Indicator "Inwoners zijn bij tenminste zes beleids- en uitvoeringsontwikkelingstrajecten betrokken t/m 2023"

- 6 van de hoeveel trajecten?
- wat voor soort 'betrokkenheid' wordt hier bedoeld?
- zitten hier ook referenda bij? waarom niet? Indien ja, welke?

- klopt het dat deze betrokkenheid van burgers sowieso verplicht is bij de nieuwe omgevingswet?

Antwoord 115

Antwoord volgt

Vraag 116

p19: Waarom maakt brede welvaart onderdeel uit van het programma bestuur en veiligheid?

Antwoord 116

Bij het Addendum op het bestuursakkoord is besloten om Brede Welvaart als apart speerpunt op te nemen en hiervoor een coördinerend portefeuillehouder aan te wijzen. Gezien het overkoepelende karakter over alle provinciale beleidsonderwerpen is Brede Welvaart als apart onderdeel opgenomen onder Bestuur (en Veiligheid).

Vraag 117

p48: GS wil de economie zo inrichten dat het effect op de leefomgeving positief is.

- wiens leefomgeving wordt hier bedoeld?

- Graag een gekwantificeerd effect op de leefomgeving van xxl-distributiecentra, van windturbines, van zonneparken/zonneweides. Graag 'tevens kwantificeren in termen van QALY's, bijdragen aan het landschap.

Antwoord 117

Een van de drie hoofddoelstellingen van het beleidskader Economie 2030 is het realiseren van brede welvaart. Met deze ambitie willen we ervoor zorgen dat we niet alleen economische groei stimuleren, maar er tegelijk voor zorgen dat deze duurzaam is en leidt tot betere leefomgevingen. Het GS heeft dan de leefomgeving van alle Brabanders voor ogen. Positief effect op de leefomgeving zijn dan vooral: schonere lucht, bodem, en water, toegang tot voorzieningen en een goede ontsluiting via wegen, OV en internet. Het uitwerken van de effecten van XX; distributiecentra, windturbines en zonneparken op deze leefomgeving vindt niet plaats op het niveau van het beleidskader, maar wordt meegenomen op projectniveau. Op het moment dat besluitvorming plaatsheeft over de aanleg van dit soort projecten, zijn de projecteigenaren i.h.k.v. vergunningverlening verplicht te onderbouwen welk effect het project heeft op de leefomgeving.

Vraag 118

p48: Hoeveel banen zijn er in 2020 en de 1e helft van 2021 bijgekomen in Noord-Brabant? Hoeveel van deze banen zijn ingevuld door onze eigen Brabanders en hoeveel door arbeidsmigranten (Oost-Europese)?

Antwoord 118

Antwoord volgt

Vraag 119

p49: 'wat willen we bereiken: Stimuleren .....'. Stimuleren is niet bereiken. Wat moet er worden bereikt voor de ingezette middelen, welke doelstelling is er geformuleerd?

Antwoord 119

In het beleidskader Economie 2030 zetten we in op een missiegedreven innovatiebeleid. Met deze ambitie willen we bereiken dat we met de beschikbare kennis in Brabant gewenste maatschappelijke transities, zoals die naar duurzame voedselvoorziening, een betere gezondheid en duurzame energievoorziening, in gang zetten en nieuwe bedrijvigheid (en daarmee werkgelegenheid) in Brabant behouden blijft. De 3 hoofddoelstellingen van het

beleidskader Economie 2030 zijn daarbij uitgangspunt (o.a. Brabant laten behoren tot de 15 meest innovatieve regio's).

#### Vraag 120

p59: "Een duurzame... zorgt ervoor dat we de provincie aantrekkelijk en concurrerend houden"

- Wat acht u aantrekkelijk aan honderden enorme windturbines en duizenden hectares zonnepanelen?
- Hoeveel windturbines en hoeveel hectare zonnepanelen kan de Brabantse burger ongeveer verwachten in 2030 in Brabant?
- Hoe kan een peperduur energiesysteem (naast opwek vooral extreem hoge kosten voor inpassing, netverzwaring, balans, backup) "concurrerend" zijn?

#### Antwoord 120

Met schaalvergroting van duurzame opwek wordt de prijs van duurzame energie per eenheid steeds lager, wat bijdraagt aan een concurrerend Brabant. De aantrekkelijkheid van duurzame energie zit daarnaast in schonere lucht en een meer zelfvoorzienende provincie.

De door u gevraagde hoeveelheid aan turbines en zonnepanelen in 2030 is om meerdere redenen niet te voorspellen. Gemeenten en initiatiefnemers zijn aan zet voor respectievelijk het inpassen en realiseren van duurzame opwek. Daarnaast zijn private en publieke ontwikkelingen (rond de businesscases en regelgeving, maatschappelijk en vanuit technische en sociale innovaties) bepalend. Zowel voor de wijze van duurzame opwek in Brabant als voor de ontwikkelingen in de nationale energiemix.

Het energiesysteem in Nederland en ook in Brabant is één van de meest betrouwbare wereldwijd. Dat is op zichzelf al een concurrentievoordeel. Of het energiesysteem duur is, is mede afhankelijk van de prijsontwikkeling van fossiele energiebronnen. Daarnaast moeten ook de indirecte maatschappelijke kosten in de vergelijking betrokken worden zoals de uitstoot van CO<sub>2</sub> en stikstof bij fossiele energie. De aanpassingen in het energiesysteem ten behoeve van de energietransitie zijn wat ons betreft een investering in een toekomstbestendiger Brabant.

#### Vraag 121

p59: Telt de opwek van 1 kilowattuur wind- of zonne-energie als 1 kilowattuur volledig CO<sub>2</sub>-emissievrije energie?

#### Antwoord 121

Conform de landelijke definities komt er bij het opwekken van stroom met een windmolen of zonnepaneel geen CO<sub>2</sub> in de lucht.

#### Vraag 122

p59: Telt de opwek van 1 kilowattuur (equivalent) particuliere houtstook, de houtskool bbq- en biomassa- of afvalverbranding als 1 kilowattuur volledig CO<sub>2</sub>-emissievrije energie?

#### Antwoord 122

Conform de landelijke definities komt er bij verbranding van de door u genoemde bronnen CO<sub>2</sub> vrij. Hernieuwbare (of duurzame of groene) energie is overigens niet hetzelfde als CO<sub>2</sub>-emissie vrij. Hernieuwbare energie wordt gedefinieerd (zie bijvoorbeeld CBS) als energie van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld. Dit is energie uit wind, waterkracht, zon, bodem, buitenluchtwarmte en biomassa. De door u genoemde bronnen worden gezien als hernieuwbaar, waarbij dit voor de verbranding van afval alleen het geval is voor dat deel dat van aan te vullen bronnen afkomstig is.

#### Vraag 123

p60: "verduurzaming van de energieopwekking". Hoeveel elektriciteit gaan die 685MW aan windturbines per jaar en gemiddeld per uur (/8770) leveren?

#### Antwoord 123

Dat antwoord is niet eenduidig te geven. De 685,5 MW aan windturbines zal bestaan uit bestaande, al oudere windturbines met een relatief klein vermogen (650 KW) en een relatief klein aantal vollasturen tot de nieuwste turbines met een groot vermogen (4,5 tot 5 MW) en gemiddeld een hoog aantal vollasturen. Op dit moment zijn echter nog niet alle typen turbines en turbinelocaties bekend.

#### Vraag 124

p61: "Wat willen we bereiken"

- Waarom wordt er geen effect in graden Celsius vermeld, aangezien de transitie kennelijk tot doel heeft verdere klimaatverandering (is dat opwarming?) "te verminderen"?
- Wat is dat effect in graden Celsius en hoeveel is dat geëxtrapoleerd naar wereldschaal (waarde \*~2000)?

#### Antwoord 124

Hoe de verhouding is tussen toename van de temperatuur van de aarde en de hoeveelheid CO2 emissie is inzichtelijk in de internationale IPCC rapporten.

#### Vraag 125

p62: "Energieconversie en opslag... van cruciaal belang"

- Wanneer dit niet economisch haalbaar en groot schaalbaar lukt, dan stopt de energietransitie ("cruciaal").
- Waarom niet dit éerst te ontwikkelen - de techniek staat in de kinderschoenen en is nog mijlenver van haalbaar, betaalbaar en schaalbaar - alvorens het hele energiesysteem om te gooien?
- Draagvlak, hoe "cruciaal" is dat nog?
  - Kernenergie is middels kleine modulaire reactoren wellicht nog dit decennium te realiseren (bouwtijd ca. 2 jaar).
- Dit is een nieuwe ontwikkeling. In hoeverre kan deze nieuwe ontwikkeling - met spectaculaire gevolgen - meegenomen worden, liefst nog in een addendum op deze begrotingsstukken?

#### Antwoord 125

- Er is veel onderzoek op dit gebied gaande (batterijen, electrolysers, opslag van warmte etc.). Juist de langzaam toenemende vraag naar opslag, geeft een versnelling aan de ontwikkeling van deze technieken en zorgt tevens voor een prijsdaling en een grotere economische haalbaarheid.
- Draagvlak is belangrijk om de energietransitie te laten slagen. De provincie geeft onder andere via het programma sociale innovatie hier invulling aan.
- Kleine modulaire reactoren (SMR-reactoren) zitten nog in de experimentele fase en zijn nog nooit ergens op grote schaal toegepast (Geert Verbong, hoogleraar aan de TU-Eindhoven, <https://innovationorigins.com/nl/kleine-kerncentrales-zijn-in-opmars/> ). Dat deze op korte termijn kunnen worden gerealiseerd, wordt daarmee betwijfeld. Zoals ook aangegeven in het addendum op het bestuursakkoord volgen wij de landelijke discussie en verwachten wij dat voor de periode tot 2030 kernenergie geen rol zal spelen in de energiemix van Brabant.

#### Vraag 126

p66: Hoe gaat u de berekende kans op geurhinder berekenen?

#### Antwoord

Om de ontwikkelingen te volgen wordt gebruikt gemaakt van een rekenmethode die gebaseerd is op de systematiek die gemeenten gebruiken bij het vaststellen van een gemeentelijke geurverordening (V-stacks).

#### Vraag 127

p73: "We bieden ruimte aan extra ambities". Welke ambities en hoe met de gelijktijdige bezuinigingsoperatie?

#### Antwoord 127

De financiële druk zit op het structurele budget voor beheer en onderhoud provinciale wegen. Via werk met werk kunnen we onderhoudswerkzaamheden gelijktijdig combineren met het realiseren van verschillende ambities van mobiliteit. Bijvoorbeeld het verbeteren van de verkeersveiligheid. Maar ook de ambities van andere beleidsvelden (bijvoorbeeld klimaatbestendig areaal, natuur). De dekking kan komen van externe partners of andere beleidsvelden.

#### Vraag 128

p75: "Wat willen we bereiken". In hoeverre wordt de toename van asfalt- en bandenslijtagefijnstof door zwaardere elektrische voertuigen doorgerekend?

#### Antwoord 128

Nee, dat wordt niet doorgerekend.

#### Vraag 129

p75: "Duurzaamheid". Wat mag hergebruik / circulair bouwen en volledige energieneutraliteit bij aanleg en renovatie maximaal méér kosten in procenten?

#### Antwoord 129

Vanuit de interne opdrachtgever wordt een kostenraming meegegeven voor infraprojecten, daarbinnen zorgen we voor de uitvoering van een zo duurzaam mogelijk project. We hebben onze ambities op het gebied van duurzaamheid vastgelegd in het Kwaliteit Onderhoud Provinciale Infrastructuur (KOPI) en in het door GS vastgestelde Inkoopbeleid. Op basis van dit beleid richten we de aanbestedingsprocedures naar de markt in. Tenslotte kunnen circulariteit en energie neutraler bouwen op termijn ook besparingen opleveren door hergebruik van materiaal en lagere materiaal-, transport- en energiekosten, waarbij duurzaam niet altijd duurder is. Dit exacte verschil is niet altijd vast te stellen.

#### Vraag 130

p79: algemeen

- Wanneer is de aanpak van de A27 klaar?
- Wanneer is de kleine aanpassing van KNP Hooipolder klaar? Wordt deze eventueel gefaseerd (eenvoudige maatregelen eerst)?

#### Antwoord 130

De uitvoering van de verbreding van de A27 ligt bij Rijkswaterstaat. Volgens de actuele planning zal knooppunt Hooipolder in 2026 worden opgeleverd. Daarnaast is er het Hooipolder-Plusplan dat bestaat uit een integraal pakket met maatregelen en dat moet de doorstroming verbeteren en het sluipverkeer in de dorpskernen Waspik en Raamsdonk verminderen. De gemeenten hebben hiervoor subsidie ontvangen en zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de verschillende onderdelen uit dit pakket.

#### Vraag 131

p80: "Wat willen we bereiken"

- De indicatie “beter dan het jaar er voor” bij “modaal split (wat is daarvan de Nederlandse vertaling?) in het personenvervoer van weg naar openbaar vervoer en fiets” is weinigzeggend. Hoeveel procent van de automobilisten wilt u naar het OV en de fiets dirigeren en hoeveel mag dit per “overstapper” kosten?

#### Antwoord 131

We streven naar een samenhangend mobiliteitssysteem van de verschillende netwerken (OV-spoor, wegennet, (snel)fietsroutenetwerk en de goederencorridor) waar de reiziger kan kiezen voor de modaliteit die het best past bij de reis of gedeelte ervan, die goed op elkaar zijn afgestemd en bovendien duurzaam is. We meten de transitie naar duurzame vormen van mobiliteit in absolute aantallen, omdat het huidige aandeel van de auto onevenredig hoog is. We investeren daarvoor o.a. in de doorontwikkeling van de verschillende netwerken, mobiliteitshubs en de ontwikkeling van spoorknooppunten. We hebben geen specifieke targets op ‘overstappers’ omdat ons beleid gericht is op een breed aanbod o.b.v. waarvan reizigers bewuste keuzes kunnen maken.

#### Vraag 132

p81: Graag een uitputtend overzicht van de projecten binnen “smart mobility”, in kolommen (laatste stand van zaken): Type en naam project - aantal deelnemers - opbrengst (spitsmijdingen, etc. - jaarlijkse kosten

#### Antwoord 132

Voor een overzicht van de stand van zaken van Smart Mobility projecten verwijzen we naar de 10<sup>e</sup> voortgangsrapportage die recent naar de Staten is verzonden. Daarin is o.a. opgenomen de doorrekening van het gebiedsgerichte maatregel pakketten Smart Mobility.

#### Vraag 133

p82: “Fietsstimulering”

- Welke kosten zijn hier voor de belastingbetaler / provincie aan verbonden en wat zijn de kosten per overstapper?
- Krijgt een overstapper een financiële vergoeding en krijgt degene die altijd al op de fiets kwam nog steeds niets?

#### Antwoord 133

We investeren in een (snel)fietsroutenetwerk als 1 van de 4 fundamenteën van een betrouwbaar en robuust mobiliteitssysteem. Daarnaast stimuleren we via voorlichting- en gedragscampagnes het gebruik van de fiets als duurzaam alternatief. Daarbij maken we geen gebruik van een financiële vergoeding aan de deelnemers.

#### Vraag 134

- Wat voor kostensoorten zijn er opgenomen in het OKB?
- Hoeveel kosten uit het OKB betreft PIL en hoeveel betreft externe inhuur?
- Hoeveel externe inhuur capaciteit is er in totaal begroot voor 2022?
- Hoeveel externe inhuur prestatiebasis is er in totaal begroot voor 2022?

#### Antwoord 134

Antwoord volgt

## ***Nagekomen Technische vragen van de fractie PvdA***

### Vraag 135

Programma 4 milieu en natuur

In 2021 zou een verkenning naar de hotspots plaatsvinden. Nu staat de uitvoering in deze begroting voor 2022.

- Wat is de reden dat de verkenning niet in 2021 is uitgevoerd?
- Wat zijn hotspots en hoe wordt bepaald of een locatie een hotspot is?
- Op welke milieuaspecten vindt de verkenning plaats?
- Hoe worden klachten van omwonenden hierin meegenomen.

### Antwoord 135

Deze verkenning wordt uitgevoerd in 2021. De tekst uit de begroting 2021 is per abuis herhaald in de begroting 2022. Zowel gemeten waarden, als berekende waarden, als belevingsonderzoeken en klachtenadministraties, worden via diverse digitale kanalen ontsloten (o.a. via luchtmeetnet en brabantscan.nl). Dit levert informatie op over cumulatie van lokale milieudrukfactoren en de beleving van luchtkwaliteit, geur, geluid, klimaat, chemische verontreinigingen, micro-plastics en elektromagnetische straling. Momenteel ordenen wij deze informatie, zoeken we verdieping op de achterliggende beleidsvraag, en onderzoeken we of en wat aanvullend nodig is om aan deze beleidsvraag te antwoorden. Er vanuit gegaan dat de nodige informatie reeds ontsloten is, verwachten we dat de uitkomsten van de verkenning medio december met de Staten gedeeld kunnen worden.